

Hagyj nyomot a világnak!

a Krúdy Gyula Városi Könyvtár
írópályázatára beérkezett művek

PRÓZÁK

A THURY-VÁR Nonprofit Kft. - Krúdy Gyula Városi Könyvtár *Hagyj nyomot a világnak!* címmel írópályázatot hirdetett kötetlen témában vers és kispróza (mese, elbeszélés, novella stb.) kategóriában. A pályázatra 25 alkotó nevezett Várpalotáról és környékéről. Egy alkotó legfeljebb három írást nyújthatott be, így összesen 65 művel kellett a szakmai zsűrinek megbirkóznia.

A Hagyj nyomot a világnak! írópályázat bírálói voltak:

Sándor Zsuzsanna. Író, magyar-történelem szakos középiskolai tanár, a *Csodafiú szarvas* című könyvsorozat szerzője.

Volekné Temesi Zsuzsanna. A Krúdy Gyula Városi Könyvtár főkönyvtárosa, az *Így írunk mi* című irodalmi pályázat szervezője, a Tizenhatodik születésnapomon illetve a Befőtt szerelemből című kötetek szerkesztője.

Kilián László. Író, a veszprémi Művészetek Háza igazgatóhelyettese. Főbb művei: *Méhlegelő, Tengeri, Igenkönyv* és a *Mitográfus*.

A pályázat eredményhirdetésére az Ünnepi Könyvhét keretén belül, 2015. június 5-én, pénteken került sor a Krúdy Gyula Városi Könyvtárban.

Vers kategóriában első helyezést ért el Kovács Mónika, a második helyezett Tóth Ferencné lett. Próza kategóriában az első helyet Molnár Margit, a második helyet Varga Rebeka Andrea, a megosztott harmadik helyet pedig Kisprumik Anita és Kovács Gergő nyerte el, Mórocz Károly pedig különdíjat vehetett át.

Bár a pályázat lezárult, az alkotók kedve ezután sem hagy alább: a nagy érdeklődésre való tekintettel hamarosan műhelyfoglalkozások keretén belül folytatódik majd az alkotómunka, melyhez bárki csatlakozhat, aki kedvet kap az íráshoz.

A Hagyj nyomot a világnak! írópályázat szerzői voltak:

**Antal Zsolt, Besenyei Szabasztján, Bőjte Márton, Eiterer Ferenc, Erdődi
Mária, Kalmár László Tamás, Kisprumik Anita, Kovács Gergő, Kovács
Mónika, Kovács Sándor, Lakatos Iona, Mohos Péter, Molnár Bernadett,
Molnár Margit, Pásztor János, Pócsik Evelin, Ritz Zoltánné, Somogyi Csaba,
Somogyi László, Szigeti Frigyes, Tolonics István, Tóth Ferencné, Tóth István,
Varga Rebeka Andrea**

Molnár Margit: A Fekete Gyémánt

(1. helyezés)

Rosszul érezte magát. Minden sötét és hideg volt körülötte. Tudta, hogy valami másra vágyik. Nem értette, honnan van benne ez a vágyakozás, nem érzékelt a sötétségen kívül mást soha, de biztos volt benne, hogy létezik a valami, ami örömet okozna neki. Talán a fény! Egyszer nagyon régen hallott róla. Arról is meg volt győződve, hogy ő csúnya. Szégyellte is magát emiatt.

Ki akarna egy ilyen csúnya kis rögöt a világhosszra vinni? Napról napra rosszabb kedve lett. Néha meséket talált ki és azokkal szórakoztatta társait a mélyben. Szerette őt az a közeg, ami körülvette, és nem is akarták, hogy a bányászok rátaláljanak, mert akkor az egyetlen remény is eltűnt volna létükből. A remény, amit ez a kis rög adott, hogy egyszer majd minden más lesz, hogy szép odafönn a világ és érdemes ficáncolni, mert várja őket valahol, valami, ami jó. Hogy a kis rög honnan vette információit, amivel töltekeztek meséi, senki sem tudta, nem is kérdezték. Évtizedek múltak, hol csendesebb volt a mély, hol pedig leszűrődött némi zaj. Egyszer, még éneket is hallottak. Mindenki megmerevedett és áhítattal itta magába a hangokat.

Egy napon azután hangos zörgés, dübörgés verte fel a csendet. Megmozdult a föld! Helyezkedni kezdett az egész széntársadalom. A kis rög nem helyezkedett. Félt, hogy társai agyonnyomják. Félt a nagy zúzógépektől is. Nem akart darabokra esni. Nem tudta, hogy hány részre fog széthullni és milyen fontos részek válnak majd le belőle. Egészen akart maradni. Ha csúnyán is, ha feketén is, de önmaga! A meséivel, az álmaival, fizikai lényével. Gyakran gondolkodott rajta, mi is valójában. Azt sejtette, hogy nem egy közönséges földdarab, de, hogy akkor mégis micsoda, arra nem jött rá. Érezte, hogy más, mint a többiek. Volt benne valami, ami megkülönböztette, különlegessé tette. Talán csak a mesék? Talán a vágyak?

Gondolatai voltak. Földalatti, fantázia magocskák, amik akaratlanul is kihajtottak belőle. Ahogy most hallgatta a bányagépek zaját, a nagyon messziről érkező emberi hangokat, reszketett félelmében. Most, amikor elérhető közelségbe került a fény, most pánikba esett. Nem akart csalódást okozni senkinek. Nem akarta, hogy megtalálva őt, félredobják, és szembesülnie kelljen a feleslegesség gondolatával. Itt lenni a mélyben szerették, számítottak rá, tisztelték. Amolyan vezetőfele volt. Nem akart ő sohasem élére állni semminek, de valahogy kitűnt ebből a közegből.

Hirtelen valami melegség érintette meg. Ez lehet a levegő! Fantáziált már arról, hogy lennie kell valami csodálatosnak a fönti világban, amiért érdemes lenne felfelé törekedni, de sohasem hitte volna, hogy a levegő ilyen nagyszerű dolog. Meleg és mégis hűsít. Simogat, de az erejét is érezni lehet. Amint ezeken gondolkodott, valami a magasba emelte, forgatta, csak úgy szédült belé!

Remegett, irtózott, de egyben kíváncsi is volt, mi lesz most. Azután pár pillanat múlva, vakító fényesség kellős közepében találta magát. A felszínre érkezett. Hangok, illatok, színek, mindez együtt elkápráztatta. Valahol a bensőjében melegség kerekedett. Boldog volt. Létezésében először boldognak tudhatta magát. Az egyik bányász felemelte a földről. Nézegette, forgatta, dörzsölgette róla az apró szemcséket, mint ahogy a krumpli héját fejti le az ember, hogy hozzá férhessen a hasznos részekhez. A kis rög ráébredt, hogy valójában egy kődarab. Eddig csak földnek hitte magát. *„Hát ez az! Ettől éreztem én másnak magam! Kő vagyok! Akkor nem kell félnem annyira, hogy összeúsznak”* – a férfi, most zsebre vágta. Ebben a zsebben telt a napja. Érezte a bányász testének minden rezdülését, ruhája illatát, bőrének melegét. Annyira kellemes volt, olyan részegítően boldogságos, sosem akarta, hogy vége legyen ennek a napnak! De vége lett. A bányász hazatérve levetkőzött és ruháit a földre dobálta. A kő nagyot koppant a fürdőszoba talaján. A férfi kivette zsebéből és a csap alatt tisztogatni kezdte. *„Ez a víz!”* – gondolta. *„Milyen finom érzés! Milyen szép hangjai vannak!”* – végül a férfi felkiáltott:

- De hisz ez egy Gyémánt!

„Tehát, gyémánt a nevem! Szép név, tetszik. Rám néz, és azt mondja, Gyémánt! Mit jelenthet ez a szó? Hogy megörült nekem!” – körbenézett a szobában. *„Itt fogok élni.”* Szeretettel nézegette a bútorokat, a képeket a falon, amíg csak el nem aludt. A férfi a Gyémántot az ágya mellé tette. Éjjel többször is megnézte, megcsodálta, megsimogatta.

Reggel a kövecskét kis szikrázó fények ébresztették. *„Ennyi hihetetlen szín! Ennyi melegség! Ez a világ! Enyém a világ összes színe!”* – magába szívta a fény-csomagocskákat és elraktározta bensőjébe. Mindennek örült. Minden apró részletet eszébe vésett. A bányász nem ment azon a napon dolgozni. Zsebébe tette a Gyémántot és elindult valahová. Gyémánt élvezte a sétát. Szorosan hozzásimult a férfihez. Érezni akarta minden mozdulását. *„Nevet adott nekem! Fontosnak tart! Szépnek lát! Vele maradok! Neki leszek szép!”*

Kemény kis lelkében ragyogni kezdett a szeretet. Adni akart magából, önzetlenül és mindent. Amint ezeket gondolta, ajtó nyílt, majd csukódott. Azután a bányász elővette a zsebből. Gyémánt szégyenlősen, kicsinosított lélekkel várta, hogy mi fog történni. Biztos volt benne, hogy újabb csoda vár rá. Egy idegen férfi fogta meg és nézegette őt. Rögtön tudta a nevét:

- Gyémánt! – és akkor valami érthetetlen történt. A bányász letette, és otthagyta a másik embernél. Valami fényes csörgő karikákat kapott érte cserébe. Gyémánt azt gondolta, hogy majd visszajön érte. Sokáig várt, de aztán megértette, hogy elcserélték az apró, csörgő karikákért. Azon gondolkodott, hogy miért nem kellett a férfinak, mi hiányozhat belőle, ami a csörgő gurigákban megvan? Olyan jó volt valakihez tartozni! Miért nem akarta megtartani őt? Ettől félt, ott lenni a föld alatt, hogy nem kell majd senkinek és most beteljesedett. Még csak el sem tudta mondani a megtalálójának, hogy mennyire örült neki, hogy milyen jó volt vele. Nem volt hangja, a csillogásával szeretne volna kifejezni, hogy a férfi megértse,

milyen törékeny kis sugárszeretetre akadt. Mindent beleadott. Olyan színeket is előcsalt magából, amiről nem is tudott. Kápráztató szövetséget kötött a fénnel, hogy elbűvölje a férfit. De most besötétedett a nappali fényár ellenére. Megfakult minden. Gyémánt belseje apró kis könnydarabokra repedezett bánatában. Az eddig pompázatos kő hirtelen színt váltott, és befeketedett. Új tulajdonosa nem értette a dolgot, de ettől még csak értékesebb lett számára.

- Egy fekete gyémánt! Csak nekem van ilyen! Csiszolni kezdte, alakíttatta, fényesítette, de sehogyan sem volt vele elégedett. Gyémántnak fájt, ahogy a durva csiszolókoronghoz értette. Sikító hangokat adott ki magából és nagyon félt. Visszavágyott eredeti gazdájához. Csak ő járt a gondolataiban, de nem tudott beszélni, nem volt lába, nem volt ő senki. Ő csak egy embernek szeretett volna ragyogó lenni és csodálatos és egyedi és szívérványos!

Nagy sokára az ember befejezte a csiszolást. Gyémánt hangtalanul zokogott. Este azután ismét egy másik férfi kezébe került, aki azt mondta, hogy bár nem tökéletes, azért mégiscsak gyémánt, el lehet adni jó pénzért. A kis kő elgondolkodott. *„A gyémánt név ezek szerint annyit jelent, hogy el lehet adni! Valami kincs, amit mégis eladnak. Akkor milyen kincseket őriznek meg az emberek? Nem lehetne csak azért megőrizni egy kincset, mert megtalálták? Ami megfogható és szép, azt mind áruba lehet bocsátani?”*

Lassan beletörődött sorsába. Már nem számított semmi jóra. Minden mindegy volt neki. Fekete fénye egyre hidegebb és élesebb lett. Nagy utakat tett meg az idők során. Volt, hogy hajón utazott új tulajdonosaihoz és megismerhette a víz félelmetes hangját is, volt, hogy vonaton, ahol a fémcsakatolás álomba ringatta. De akárhová is került, nem bízott abban, hogy megtartják és ismét egyedi és különleges lehet valakinek. Elveszítette meséit és nem hitt már a szeretetben sem. Ráébredt, hogy biztonságosabb volt a földalatti szén-társadalomban. Hiába volt a fény, hiába voltak a színek, hiába tapasztalhatott meg mindent, amiről addig csak álmodozott, keserű kiábrándulást hozott a valóság. Magányosnak, gyengének és hidegnek érezte testét. Megcsonkítva, aktuális tulajdonosai kényére-kedvére, szíve fekete könnyekkel telve, meséi mélyen elrejtve kristálypalotája legbensőbb zugaiba. Nem érzett többé a megtalálásához hasonló boldogságot soha. Nem nézett már körbe a szobákban. Nem simogatott ragyogásával senkit. Hideg fényei vakítottak. Fájdalmas tündöklése megborzongatta az emberek érzékeit. Akarták, de féltek is tőle. Hatalma lett, de léte felesleges volt. Az eladhatósága tette hatalmassá és ugyanez az érték tette tönkre reményeit. Hideg, kemény kő, egy gyémánt a sok közül. Páncélszekrényekben őrizve töltötte a legtöbb időt. Nem is vágyott másra, csak, hogy hagyják békén. Nem akarta az érintéseket, a csiszolásokat, az új szobákat, csak nyugalmat szeretett volna.

Most valahol, messze a tengeren is túl, adják, veszik. Csodálkoznak, milyen fekete. Nem tudják, hogy egy parányi kis szomorúságot cserélgetnek. Jobb volt a föld alatt. Visszavágyott a sötétségbe, ahol még minden tökéletes volt. Buta kis meséihez, álmaihoz, vissza a sötétség biztonságához. Fekete csillogása most, egy gyűrűbe foglalva. Viselője természetesnek veszi, hogy az ő tulajdona. A

birtoklás csalóka büszkeség! A drágaköveket nehéz megtalálni, felismerni, mert legtöbbször erősen rájuk tapad a sár. Talán azért van, hogy a gyermekek szeretik a köveket, mert ők még nem undorodnak a sárba nyúlni. Minden megtalált kövük szépen letisztítva sorakozik a játékpolicokon. Nekik még érték, amire rátalálnak. Mert minden kövük Gyémánt!

Varga Rebeka Andrea: Sam nem beszél!

(2. helyezés)

Azt senki ne kérdezze, hogyan születtem, hiszen magam sem tudom. De egyszer csak öntudatra ébredtem és cseperedtem egyre nagyobbá. Kaptam egy testet is, így legalább nem vagyok egyedül, nem tudom, hogy kicsoda vagy micsoda teremtés, aki mellé rendelték, de már most nagyon ragaszkodom hozzá. A nap 24 órájában és az óra minden percében együtt vagyunk. Érzem, mikor boldog, vagy amikor a magánytól üresnek érzi magát. Én akkor megpróbálom figyelmeztetni, hogy nincsen egyedül, és ha mindennek vége, akkor én ott leszek, és végül nem kell egyedül lennie. Azt gondolják, hogy nincsenek érzéseim, hogy csak egy sejtsomókból álló valami kis izé vagyok, amit meg kell gyógyítani. Igaz azt még én sem tudom, hogy hogyan jöttem világra, de ha már itt vagyok, miért akar mindenki az életemre törni?

Először jönnek a konzultációk, a viták, majd az a sok sírás... Kiborító, hiszen én is csak túl akarom élni, mint mindenki. Majd következik a kezelés, ami fájdalmas, nagyon fájdalmas, mintha maró savval próbálnák a testemet elpusztítani és érzem, ahogy megyek egyre jobban össze. A testem aszott lesz, és miközben én haldoklom a gazdatestem egyre jobban boldog. A csontjait átjárja a remény, ami nekem egy újabb csapás és nem tudom túlélem-e. Akarom az életet, tudom, ez önzőség, de ha minden okkal történik, akkor én is egy ok vagyok, nem pedig egy akadály, amit el kell pusztítani, és ebbe az eszménybe próbálok kapaszkodni, és nem feladni a létezésemet.

Amint elhatározásra jutok, hogy mégse adom fel, újra cseperedni kezdek és terjeszkedem, hogy a test tudja, nem hagytam itt, még mindig nincsen egyedül. Remélem büszke rám, hiszen most már mindenhol ott vagyok, a gondolataiban, a testében, a szerveiben, egyszerűen mindenhol.

Újabb beszélgetések az orvosokkal, majd kábultságot érzek, mintha a gazdatestem öntudatlan lenne, majd egy éles vágást érzek az egész testemben. Fáj, mintha elevenen darabolnának fel. Nyesik és tépik le a darabokat a testemről. Oh Uram, most adj erőt, hogy kitartsak, ne engedd, hogy elválasszanak minket. Hiszen mi összetartozunk, annyi, de annyi mindent átéltünk a hónapok során, és nem akarom, hogy így legyen vége, most még ne, még nem állok készen, hogy rálépjünk a halál sötét és fájdalmakkal teli ösvényére. És akkor abbahagyták, egyszer csak megszűnt a fájdalom, megszűnt minden és maradt a sötétséggel teli magány.

Kis idő múlva érzem, hogy az otthont adó test ébredszik, és ahogy minél jobban tisztul a tudata, annál jobban szomorúbb és reménytelenebb lesz. Zokog, miközben erős és meleg kezek ölelik át. Így megy ez heteken keresztül.

Amíg én erősödöm és terjeszkedem, addig a gazda egyre gyengébb és soványabb lesz. Érzem, hogy lassan közeledik az idő, és ezt ő is tudja. Már búcsúzkodik és megváltásért könyörög. Hiába imádkozik esténként rajta/rajtunk, ez már nem segít. De nincsen egyedül, én azért lettem ilyen nagy és erős, hogy én legyek az, aki átkíséri őt egy jobb helyre, hogy fogjam a kezét, miközben örökre lehunyja a szemét.

Sam vagyok, nem beszélek, mégis érzek. Én vagyok az emberiség átka, melyet ráknak hívtok.

Kisprumik Anita: Fejezetek egy manó naplójából – Erdei utazás (3. helyezés)

Azt hiszem, akkortájt már ősre fordult az idő, mikor egyszer az elhagyott lőtértorony tetején üldögélve észrevettem a távolban egy motorost. Remélem, erre jön – gondoltam –, s ha szerencsém van, közelről is láthatom, miközben elrobog mellettem. Ahogy közeledett, egyre inkább ismerősnek tűnt.

Letámasztotta sáros motorját, s mikor a sisakot levéve megrázta szőke haját, örömben elmosolyodtam: Őt ismerem! A lány, aki az erdőn át szokott jönni a nagy fához...

Kihajolva a peremen kíváncsian figyeltem, vajon mit csinál: telefonált. Közben besétált a toronyba, néhány helyen megsimogatta a falat, majd nagyot sóhajtvá leült az első emeleti ablaknyílásba, ahonnan lábát lógatva nézelődött a hegy felé.

Csak beszélt, beszélt, néha nevetett, és apró kavicsokat dobált ki az ablakon.

Nagyon nézegeti az erdőt, biztos arra megy tovább – gondoltam-, és gyorsan leugrottam megnézni a motorját, amit elég kicsinek találtam.

Elkezdtem felkapaszkodni a kormányra, azon morfondírozva, hogy tulajdonképpen miért is kínlódom, mikor repülhetnék is, de elhessegettem a gondolatot, mert az olyan könnyű lenne. Meg amúgy is, egy kis testmozgás nem fog megártani még egy manónak sem.

Mászok, mászkok, aztán majd leestem úgy megijedtem, ahogy a kormányon átlendülve egy apró oroszlán nagy szomorú szemeivel találtam magam szembe.

- Szia Cimbi! Utazok egyet veled, hogy ne legyél egyedül – szólítottam meg csak úgy magamnak, majd nevetve beletúrtam a sörényébe, miközben felkapaszkodtam a hátára. Puha volt, kényelmes és jónak ígérkezett. Amíg elhelyezkedtem, megérkezett a lány is. Kicsit sokat készülődött, s én nem értettem, hogy miért vacakol annyit. De hát lány, biztos azért... – vonogattam a vállam, csak úgy

magamnak. Arcát nem láthattam a kendőben, de biztos mosolygott, mert éreztem a nevető szemeiből áradó boldogságot, miközben indított.

Lassan haladtunk a poros úton, óvatosan kerülgetve a kisebb gödröket, a nagyobbakba pedig lágyan belegurult, próbálgatva, hogy a lendület meddig viszi fel a másik oldalra.

- Mit csinál ez? Játszik? – tépelődtem, mert nem igazán tetszett, hogy nem haladtunk, csak tösszögünk. Épp arra gondoltam, milyen unalmas ez a helyzet, ám hangos – Huhúúú kiáltás kíséretében rákanyarodtunk egy széles murvás útra. Nemsokára árnyék magasodott fölém, mire ijedtemben gyorsan megkapaszkodtam még jobban. Behúztam a nyakam, és óvatosan felnéztem:

- Jéé! Felállt! Megőrült?! – ijedeztem, de ő elkezdett énekelni, és egyre jobban gyorsított. Már nem kerülte ki, hanem eszelősen egyenesen belehajtott a közepébe minden huplinak. Két bukkanó között kicsit hátranéztem, és alig hittem a szememnek, mert a mellettünk elsuhanó bokrok között egy hatalmas fehér porfelhő követett bennünket. Mintha előle menekültünk volna, de minél távolabb értünk, ő annál kövérebbre hívva a felvert portól, folyamatosan ott gomolygott mögöttünk.

Reméltem, hogy nem tart sokáig ez az ugratós száguldás, mert nagyon kellett szorítanom szegény oroszlán nyakát, hogy le ne potyogjak, bár szerencsére a lába beszorult valami alá, így nem volt olyan vészes, ahogy himbálóztunk ide-oda.

Míg apró kavicsok koppantak rajtam, telement a szemem és a szám porral, megértettem, miért öltözött be a lány annyira. Kesztyű, sál, szemüveg a sisakra, csatos hosszúszerű csizma és valami fekete páncélszerű ing. Ha túléltem, legközelebb én is védőruhát kerítek – fogadtam meg sokadszorra –, de most csak összeszorítottam a fogam, és rendületlenül kitarítottam.

Elértük a fákat, és végre letértünk a murváról...

- Szia Erdő! Jó újra itt! – köszönt a számomra ismeretlen fáknak. Lazítottam a szorításon, mert itt újra lassan, nézelődve vezetett, óvatosan szalalomozva kerülgette a kisebb-nagyobb kátyúkat.

Nagyon szép helyen, érdekes alakú, hatalmas sziklák, és néhány nagy, sáros dagonya mellett vitt az út egyre feljebb a hegyoldalon. Nem győztem a fejem kapkodni a sok látnivaló felé, mikor hirtelen kiérve egy tisztásra, megálltunk. Portól összeragadt szemem-szám amennyire tudott, tágra nyílt a csodálkozástól...

Hát ilyet még nem láttam. Vége volt mindennek...Előttünk a nagy semmi, fejük felett a kék égen apró fehér felhőfoslányok, a távolban pedig aprónak tűnő városok, dombok, s a látóhatár szélén, ezüstösen csillogó hatalmas víztükrök fölé magasodó kék hegyek. A csendet csak egy magasan repülő madár kiáltása, és a fűben megbúvó apró tücskök ciripelése törte meg.

A lány levette a sisakot, kesztyűt, páncélt, még a pulcsit és a csizmát is, majd mezítláb kísért a sárga virágoktól pompázó fűvön át a hegytető szélére. Már nem énekelt, hanem karjait kitérve állt egy nagy szikla tetején, és

mosolyogva nézte az alant elterülő, végtelenbe nyúló messzeséget. Olyan jó volt minden... mintha egy másik világba csöppentem volna...

Lustán hátramásztam az ülésre, ahol hanyatt dőlve élveztem, ahogy a nap melege jóleső érzéssel simogatta minden porcikám, miközben elmerengve figyeltem a kék égen lassan úszó fehér bodros felhőket.

Lassan el is felejtettem az ide vezető út nehézségeit, bár férfiasan be kell vallanom: úgy féltem, hogy az erős kapaszkodásba bizony belefehéredtek az ujjaim. Ám ez a nyugalom, ez a csodálatos látvány, amit rögtön a szívembe zártam, kárpótolt mindenért. A lánynak ez lehet a kedvenc helye – gondoltam –, hiszen minden mozdulatán az látszott, mennyire szeret itt lenni. Fűszálat rágicsálva üldögélt, nézegette a tájat, de a szemein látszott, hogy gondolatban messze jár...

Mikor már majdnem elbóbiskoltam a nagy semmittevésben arra gondolva, ebben a békés csendben szívesen eltölteném az egész napot, meghallottam a fűben halkan surranó lépteit. Kicsit szomorúan másztam vissza az oroszlánhoz, mikor láttam, öltözik, s lelkemben remegő izgalommal készültem én is. Valahogy nem kívántam megismételni az ide utat, inkább lágy, egyenletes gurulásra vágytam, ahogy a fiúval szoktuk.

- Jaj-jaj! Mi lesz itt? – aggodalmaskodtam mikor láttam, nem vesz sisakot, nem is indít, de nem kellett félnem... Hangtalanul gurultunk lefelé...

Hosszú haját fújta a szél, csillogó szemeiben pedig a boldogság ragyogott...

Nagyokat sóhajtvá szívtuk be a friss erdei levegőt, s valami megmagyarázhatatlan könnyedség kerített hatalmába engem is. Eggyé váltam a lánnyal, a lelkemben éreztem a lelkét, és olyan végtelen szeretet áramlott végig bennem, amelyet még nem éreztem sohasem. Szinte láttam amint a szívemből kicsordul, túlnő a testemen és átöleli az egész világot...

Érzékeim eltompultak, csak azt éreztem, hogy szeretem... Nem tudom mit, de szeretem. A fákat, a felhőt, a szellőt, az erdőt, a lányt, a szabadságot, a földet, az eget, a napsugarat, mindent...

Már nem féltem. Becsuktam a szemem, arcom a szélnek fordítva, kitárt kezekkel úgy éreztem lebegek...

Motoroztam, tudom, de mégis mintha a fellegekben úsztam volna, olyan könnyűnek éreztem magam. Teljesen ellazultam, és kimondottan élveztem néma suhanásunkat. Mennyire más volt, mint idefele...

A hegy lábánál egyszer csak megálltunk, s én körülnézve nem találtam ismerősnek a tájat. Nem erre jöttünk – állapítottam meg magamban –, s amíg újra beöltözött, én rosszat sejtve azt éreztem: valami készül...

Az első sáros részen óvatosan átgördülve kicsit megnyugodtam. Talán nem lesz száguldozás. Milyen ügyes – gondoltam – lassan megy, hogy ne legyen vizes, de mint később kiderült, elhamarkodott véleménynek bizonyult.

Ahogy kiértünk az erdőből, a szemem kikerekedett, és akaratlanul is körülnéztem, keresve a menekülés útját, de hiába meregettem a szemem, mert

körülöttünk nem volt más, csak sár, és rosszat sejtető feketén csillogó kisebb, nagyobb pocsolyák.

- Jó lesz ez... – hallottam huncutul vigyorogni, miközben lassan belehajtott az első gödörbe. Kétoldalt kavargott a sáros víz, s még magamhoz se tértem a döbbenettől, már túl voltunk a következőn is. A pocsolyák sokasodtak, a motor gyorsult, s a víz egyre magasabbra csapva közeledett felém. Igyekeztem nem vizes lenni, s amikor újra száraz talajt éreztem a kerekek alatt, nagyot sóhajtottam: - Vége...

Mély levegővételekkel próbáltam a helyéről kiugrani akaró szívemet megnyugtatni, mikor jött a „derült égből villámcsapás”: Megfordultunk...

- Jaj neeee! – kiáltottam fel, és gyorsan becsuktam a szemem, éppen abban a pillanatban mikor megkaptam a nyakamba az első adag iszapos vizet. Közben olyan szorosan öleltem a kis oroszlánt, hogyha élt volna, most biztosan megfullad. Elég hosszú volt ez a posványság, de a lány kimondottan élvezte.

Sokszor megjártuk oda-vissza, néha keresztben is, s mikor egy-egy beletörődő sóhaj között fél szemmel meglestem, azt kellett látnom, hogy áházott, csupa sáros ruhájában ő sincs jobb állapotban nálam, hiszen még a sisakjáról is csöpögött a víz...

Nem normális, gondoltam beletörődve a helyzetbe, miközben ő csak nevetett, énekelt, a világon semmivel nem foglalkozott, csak önfeledten dagonyált...

A motor többször megcsúszott, néha egészen keresztbefordult, de mindig ügyesen visszaegyensúlyozta. Próbálgatott hol lassan, hol gyorsabban áthajtani a vizeken, néha egy-egy pillanatra megállt, majd az útról letérve a rétre, kígyókat, köröket rajzolva mély nyomokat hagyott maga után, ahogy a krosszgumik bütykei magasra dobálva tépték fel a fücsomókat a felázott puha talajon.

Lassan kezdtem megnyugodni, s már éppen ráéreztem az ízére a dolognak, mikor megtörtént... Egyre lassabban haladtunk, egyre mélyebbre süllyedtünk, szegény motor csak nyöszörgött, és a lány így duruzsolt:

- Ne állj meg... ne állj meg... kérlek... csak még egy kicsit bírd... csak míg kiérünk... lécci-lécci... csak most ne hagyj cserben... ugye bírod még...

Először nem tudtam elképzelni, kihez beszél, hiszen engem nem lát, de aztán rájöttem: a motornak könyörög.

Haladtunk azért lassacskán, de a hátsó kerék hirtelen megcsúszott oldalra, a lány meg talán túl gyorsan rántotta vissza, minek következtében mindketten hangos ááááááá-t kiáltva oldalra dőlünk. Nem estünk el, mert egyik lábát letéve próbálta megtartani, de nem tudta felhúzni egyenesbe, így mély sóhajtással beleengedte a sárba. Átlépett felette, levette a szemüveget, és lassan elkezdte felemelni. Vagyis, csak emelte volna...

Többször megpróbálta, de a sár fogva tartotta a kis XT-t rendesen. Mivel nem volt más választás, belekotorva az iszapba a kormány másik végét is megfogva, két kézzel nekiveselkedve próbálta felállítani, míg végül a természet hangos cuppanással elengedte a „rabot”. Igen ám, de fogott helyette másikat... Ahogy a motor emelkedett, ő maga bokáig elsüllyedt.

- Nem hiszem el, hogy ilyeneket bénázok – motyogta magában, míg én most már az esélytelenek teljes nyugalmaival figyeltem mi következik. Felváltva kihúzta lábait, melyek most csak egy-egy nagy sárgombócnak néztek ki, majd jobbra-balra megforgatva így nevetgélt:

-Jééé, lett egy másik csizmám...

A helyzetünket katasztrófálisnak nyilvánítottam, mikor indulás helyett szegény moci csak krárogott, mire nemcsak a lány, de én is gyorsan elmormoltam egy imát. Végül azért csak beindult, s húzva-tolva szépen kivezették egymást a fák alá. Letámasztotta a motort, kicsit nekivetkőzött, és egy fadarabbal elkezdte lekotorni a csizmára és a motorra ráragadt agyagos földet, fűvet, falevelet. Egy kis pihenő nem ártott meg nekem sem, jólesett lazítani a sok görcsös kapaszkodás után.

Ezt a békés csendet zavarta meg vad rockzenét csengetve a zsebben lapuló telefon. Alig hallotta, vagy nem akarta hallani, de végül nagyot sóhajtva, szemeit égnek emelve, mégis előkotorta a zsebéből a bosszantó kis készüléket: - Na, mi az? – mordult bele ingerülten. - Épp sározok...

Ezután, mintha mondani akarna valamit, többször kinyitotta a száját, de lemondó szájhúzogatások közepette végül mindig szó nélkül becsukta, mert aki felhívta, egyfolytában ontotta a szót. Míg hallgatta fel-alá járkált, s az előbbi sárpiszkáló fadarabbal idegesen ütögette a lábát. Kárörvendő módon én kényelmesen heverészve, némán vigyorogtam vicces arckifejezésein, ahogy próbált kommunikálni, mígnem jól megijesztett. Messzire hajítva a botot, elkezdett kiabálni:

- Anyu! Anyu! Anyu! – hadarta egyre hangosabban, s miután a megszólított elhallgatott, lassan, minden szót kihangsúlyozva így folytatta:

- Nem – Érek – Rá – majd hirtelen mozdulattal, választ sem várva, egy gombnyomással bontotta a beszélgetést.

Félhangosan morgolódozott még egy kicsit csak úgy magának, míg felöltözött, majd egy nagy sóhaj kíséretében újra elindult.

Most nem száguldozott, aminek kimondottan örültem. Élveztem a tájat, miközben szép lassan haladtunk, aztán egy éles kanyar után kiértünk valami mezőre, ahol különböző kisebb-nagyobb elhagyott, rozsdás, néhol felismerhetetlen roncsokat láttam.

- Sziasztok, tankok – nevetett rá a kiégett járművekre, mire bennem szétáradt a felismerés: ez a lőtér, amiről mesélni szokott.

Már nem volt mérges kicsit sem. Láttam a szemét mosolyogni, mikor a nyakába húzta a szemüveget és a kendőt. Lépésben, szinte hangtalanul gurultunk, hiszen ő is inkább csak nézegetett, mint vezetett.

Amikor meglátott a távolban egy autót, hirtelen lehajtott a bokrok közé. Egy nagy gödörben leállította a motort, majd visszalopakodott az út felé, és fejét félrefordítva, óvatosan figyelt.

Nem értettem a kialakult helyzetet, s bár a nyakam nagyon nyújtogattam felfelé, nem sok mindent láttam a sűrű bozótból.

- Jaj, a tükrök! –hallottam megijedt suttogását, ahogy közeledett vissza.

El sem tudtam képzelni, mi baj lehet, hogy el kell bújni, de önkéntelenül rám ragadt zaklatottsága miatt szorosabban bújtam az oroslán mögé...

Onnan lestem értetlenül, ahogy a kesztyűit ráhúzta a tükrökre. Szegény motoron alig látszott a kék szín a ráragadt latyaktól, s megviselt állapotában most pont úgy nézett ki, mintha kinőtt volna a keze, amivel meg akar kapaszkodni valamiben, mielőtt végleg elsüllyed.

Ez a gondolat mosolyt csalt az arcomra, s míg vigyorogtam, meghallottam a közeledő autót. Na, mi lesz ez, katonai rendész vagy erdész? – tűnődött félhangosan.

a lány, s míg a bokorban guggolva leste amint közeledik, én behúztam a nyakam, ami teljesen felesleges volt, úgysem látott senki sem.

Kis ideig nem mozdult semmi, majd amikor elült a por a tovarobogó erdészeti autó után, és újra teljes lett a csend, többszöri körülkémlelés után, mikor már azt hittem odagyökerezünk, végre elindultunk.

Ekkor a nap már lenyugodni készült, s ahogy vöröslő ragyogással beborította a tájat, olyan volt, mint egy varázslat. A fehérés-pirosas felhők között megszülető fénynyalábok egészen a földig lenyúltak, s megnyugtató, békés hangulatot teremtve rajzolták körül a hegyek árnyékában megbúvó lankákat.

Ebben a melankolikus hangulatban kellemes volt hallgatni a lány szomorú, mégis szép énekét.

Állt a motoron, s jobbra-balra ringatózva kormányozta járművét az út egyik oldaláról a másikra, mintha táncolt volna közben. Talán a naplemente bővölete tette velem, de már egyáltalán nem féltem, és teljesen átadtam magam ennek a fura ringatózásnak. Megfeledezve róla, hol is vagyok, és mit is csinálók, nagyokat sóhajtvá szívtam be az alkonyat ezerféle finom illatát.

Nemsokára megálltunk, ő felballagott egy kisebb dombocska tetejére, s amíg kényelmesen elhelyezkedett, odaröppenve hozzám, óvatosan elhelyezkedtem a vállán. Csak ültünk, nézegettünk, és egyébe olvadtunk a tájjal.

Tőlünk jobbra magasodtak a hegyek, ahonnan jöttünk, alant balra kis víz csillogott, szemben pedig barna pöttyös őzikék legelészték apró tisztásokon.

Mennyire szeretek itt lenni – sóhajtotta csak úgy magának, miközben azzal a sokat látó nézéssel a távolba meredt.

Ezt csinálta a hegyen is – bosszankodtam, mert nagyon furdalta az oldalam a kíváncsiság, hogy vajon mire gondol ilyenkor. Épp ezen agyaltam, mikor hirtelen hanyatt dőlve elfeküdt a puha fűszálakon.

„Erdő közepében járok, egyszer csak rád találok, csillagom vezess, én utánad megyek” –énekelte a felhőknek... Mikor elcsuklott a hangja, hasra fordult, kicsit sírdogált, én meg úgy sajnáltam, hogy legszívesebben átöleltem volna, de ilyen apróka lévén, és neki láthatatlanul, nem tehettem semmit. Visszatértem utazótársamhoz, és türelmesen várakoztam. Itt nem vacakolt a beöltözéssel, a sisakot sem vette fel, és nem is száguldozott.

De persze megint énekelte...

Reméltem, hazafelé tartunk, és azt is, hogy megáll valami ismerős helyen, ahol elválhatnak utjaink.

Nem csalódtam: A forrásnál megállt, s amíg felvette a sisakot, leszálltam. Intettem neki, ahogy távolodott, és egészen addig néztem utána, míg eltűnt egy bokrokkal szegélyezett kanyarban.

Lemostam magamról az út pora helyett a sarát, és a lenyugvó nap utolsó sugaraiban megszárítkozva elballagtam az erdő felé.

Amíg odaértem, átgondoltam milyen érdekes napom kerekedett a reggeli unalomból:

Csodás helyeket bejárva, kaptam a nyakamba port, követ, sarat, vizet is bőven, de minden félelmem ellenére be kell vallanom: tetszett...

Fura volt, ismeretlen, néha félelmetes, ugyanakkor izgalmas is egyben.

Mire a nap lebukott a hegy mögé, én is hazaértem, ahol fáradtan bújtam be aludni az odú puha meleg fészekbe kismókus barátom mellé...

Kovács Gergő: Boldogságdonor (3. helyezés)

Briliáns csempékkel kirakott folyosón suhant végig. Nem lehetett jelzőt aggatni az alakjára, oly magabiztos volt a mozgása, akkora erőt sugárzott, hogy a plafonig rakott hóféhér csempe ordítva verte vissza az amúgy is tejfehér köpenyének lobogását. Ez miatt a tejszín szűz alak szinte megvakította az arra járó, és eltakarta a fal tövében keservesen szenvedő férgeket. Az angyali ragyogás túlkiabálta a halálhörgéseket, elvakította a kívülállókat, hogy azok még véletlenül se vegyék észre a nyomort. A fényesség oly hatalmas volt, hogy még a halál bűzét is képes volt elnyomni. A köpeny suhant, és birtokosa a feltétlen nyugalmat árasztotta, jobb keze nyújtva volt, mutató és középső ujját a tükörsima csempén végighúzva haladt a folyosón. Mintha keresett volna valamit, amit elrejtene, és mélyen magukba zárnak a hatalmas falak. A tompa körmök kárörvendően kacagtak, amikor átgázoltak egy fugán. A folyosó végére érve kacajuk már az elviselhetetlen önelégültség vizében fürödve változott át kíméletlen vihogássá. Mindent sikerült elrejtetni, nem maradt bizonyíték arra, hogy a gonosz valaha is megvetette volna lábát a segítségnyújtás házában. Az angyal befordult a folyosó végén, és körmei azonnal abbahagyták a féktelen nevetést. Ehelyett most a kéz ujjai együttes erővel kapaszkodtak egy rozsdás kilincsbe, ami egy megviselt ajtóban végződött, és nyögve nyomták le azt, mintha nem akartak volna belépni. Az öreg ajtó nyikorogva, nehezen nyílt, úgy tűnt, senki sem szokta nyitogatni. Egy átjáró volt egy másik folyosóra, egy másik világba. Az angyal megszegyenülve zárta kulcsra az ajtót. Elindult a folyosón, és kinyújtotta jobb kezét. *„Itt nem érünk a falakhoz!”*- suttozták kétségbeesetten az ujjak telis-tele félelemmel, de nem mondhattak ellent birtokosuknak. Az ujjak ismét pásztázni kezdték a felületet. A körmök megteltek mocsokkal, nem tudták

eldönteni, hogy hol kezdődik az egyik fuga és hol ér véget a másik, a körmök megalázva merültek a kínos csöndbe. Az itteni csempék beszívták magukba a ragyogást, de az angyal ugyanazzal a határozottsággal és erővel folytatta útját. Tudta, hova akar menni, és kit keres. A folyosón egyre csak eluralkodott a sötétség, elszívva az angyal minden ragyogását. Nem fénylett már, inkább csak pislákol a fehér köpenye a félelmet keltő, vad sötétségben. Most, hogy a ragyogás már nem vont az alak köré vakító védőpajzsot, tisztán látszott az embertelen kifejezés, amely kiült az arcára.

Nem angyal, hanem ember alakja volt, de nem merném embernek nevezni. Kopasz fején csak néhány hajszál tisztelgett a magasságnak. Arca elnyűtt, megviselt volt. Kék szemei beesetten meredtek előre. Addigra kirajzolódott az is, hogy miért csak a jobb kezét tartotta kinyújtva. A ballal egy barna bőr aktatáskát szorított az oldalához. Annyira féltette, mintha egy másik életet cipelt volna a táskájában. Az érdekes az volt, hogy nem nézett a falra, csak bámult előre makacsul, mereven, és nem akarta látni a piszkos falon suhanó ujjait. Majd egyszer csak, mintha egy láthatatlan falnak ütközött volna, megállt. „*Mi ez!?*” – ordították az ujjak. A nyak, mintha eddig nem is létezett volna, mintha csak most mutatta volna meg magát legelőször. Komótosan fordult a feje az ujjai irányába. Lassan maga felé fordította azokat, mintha reménykedett volna abban, hogy mégsem az van az ő ujjain, mint ami a mocskos csempén. „*Hm. Vér. Műtét után kerülhetett oda.*” Megrázta az ujjait, majd folytatta volna tovább útját, ha a tőle jobbra, legközelebbre eső ajtóból nem lép ki egy nő. Egy újabb fehér köpenyes, de ő más volt, mint az angyalnak hitt személy. Az arca megviselt, de gyönyörű, a személye zavarodott, és nyugtalanságot árasztott. Csak a tapasztalt ember volt képes meglátni ezeket, mert igaz valóját, eltakarta gyönyörű külseje. Mikor az ajtón kilépő alakban tudatosult, ki áll előtte, szemei felcsillantak, megjelentek szép arcának gödröcskéi, és fájdalommal, reményekkel teli mosolyra húzódott a szája:

- A kettes kórterembe tart Strausz? – kérdezte törődő hangon a nő.
- Igen, oda vezet az utam. – sóhajtotta Strausz, aki nem nézett a nőre, csak ujjával törődött.
- Akkor jobb, ha siet! Nemsokára elmúlik a fájdalomcsillapító hatása.
- Köszönöm. Járt ma valaki a betegnél?
- Nem, ahogy eddig sem, ma sem akadt látogatója. – csóválta fejét a nővér, és mintha egy könnycsepp futott volna végig az arcán.
- Értem. Nos, az én látogatásomnak nem hiszem, hogy örülni fog. – hajtotta le a fejét Strausz.
- Tehát maga kapta a feladatot? – kérdezte a nő, sírással küszködve.
- Igen, én vagyok az orvosa és ezért... – harapta el a mondatot.
- Szegény, olyan mintha az öcsém lenne. – A nővér hiába próbálta meg elfojtani sírását, az könnyek patakozásban törtek ki belőle.
- Tudom, az alatt az idő alatt, amit itt töltött egy kicsit mindannyiunk szívéhez nőtt, de nem ápolhatunk ilyesfajta kapcsolatot egy beteggel, akárki is legyen. –

Azzal Strausz sarkon fordult, megszorozta lépteit, maga mögött hagyva a síró nőt.

Az orvos arkifejezése, mintha megváltozott volna, átvett egy kicsit a nővér nyugtalanságából, talán kezdett rájönni, milyen nehéz feladattal is áll szemben, de alakja még mindig határozottságot sugallt. A folyosó végén elfordult balra, szemben egy lépcső körvonalazódott ki a sötétben, melynek tövében egy alacsony, kopasz bácsi ücsörgött egy asztal mögött, és vitézül vigyázott a lépcső előtt található vasrácsos ajtóra. Az ajtó nagyon furcsa volt, mintha a földből nőtt volna ki, és nem volt rajta kilincs.

- Á, főorvos úr! – szólalt meg az idős ember az asztal mögött.

- Jó napot kívánok! – biccentett előre Strausz - a ketteszámú betegszobába tartok.

- Magának is jó napot, Strausz úr. Láthatnám a belépőkártyáját? – kérdezte a bácsi, és lerakta az újságot, melyet eddig oly bőszen szorongatott.

- Természetesen. – mondta Strausz, és kicsatolta a barna, bőrtáskát. Hosszasan kotorászott benne, mire a sok papír között megtalálta az aranysárga színű, kis belépőkártyát. – Parancsoljon.

- Minden rendben. Kérdezhetek valamit Strausz úr? – súgta oda halkán az öregúr.

- Csak gyorsan, mert nagyon sietek. – mondta érzelmeiktől mentesen.

- Milyenek lettek a fiú eredményei? – kérdezte elcsukló hangon az öreg.

- Ezt nem mondhatom el, de ezt maga is tudja.

- Értem, akkor minden jót kívánok neki... – Azzal megnyomta az asztal alatt lévő zöld gombot. A kis előteret, mintha döglegyek hada lepte volna el, a rácsos vasajtó csak zümmögött, míg a főorvos gyorsan visszaszórta táskája tartalmát, és az ajtóhoz nem sietett.

A főorvos lábai minden lépcsőfok megtétele után egyre nehezebbnek tunk, mintha tíz évet öregedett volna mialatt a lépcső aljától a tetejéhez ért, amely ismételen csak egy folyosóban végződött, de ez rövidebb volt, mint a többi. Falát nem díszítette semmilyen csempe, csak az undorító sárga, bomlásban lévő tapéta. Mindössze tíz kórterem volt ezen a folyosón, mégis vasráccsal kellett védeni őket, szemlátomást úgy tunk ez az a mocsokkal és kínokkal teli része az épületnek, amit el akarnak rejtteni a kíváncsi szemek elől. Most először állt meg a főorvos úgy, hogy nem készítette semmi megállásra. Csak állt és meredt ugyanúgy a folyosó végébe, de akkor a főorvos mellkasa megfeszült és látni lehetett, ahogy magába szívja a helység elátkozott levegőjét. Míg a mardosó levegő átjárta a tüdejét, szemeit lecsukta, és csak egy nagy sóhajtással együtt volt hajlandó kinyitni azokat. Szája megremegett. Nehezen, lassan indult el a kettes számú kórterem felé. A szoba a folyosó végében volt, és számos másik mellett kellett elhaladnia, hogy odajusson. Némelyekből sikoltozások, ordítások szűrődtek ki, ami olyan hatást keltett, mintha nem is kórtermek, hanem kízócellák lettek volna. Így ért el a folyosó végére. Strausz megállt az ajtó előtt, melynek tetején egy kettes szám díszelgett. Akármennyire is páros szám a kettő, ez a kettes olyan magányosnak tunk, hogy az ember legszívesebben rajzolt volna mellé még egy

számot, hogy ne legyen egyedül. A szobából semmiféle zaj nem szűrődött ki, sőt, túl csendes volt minden. Nemcsak a szám volt magányos az ajtón, hanem a mögötte lakó, fura fiú is. Strausz remegő kézzel nyúlt a kilincs felé, mintha attól tartana, ha kinyitja az ajtót, akkor valami abban a pillanatban megöli őt. Vett még egy utolsó lélegzetet – kezdte kellemesnek érezni a kinti poshadt levegőt, csak ne kelljen bemennie – és kinyitotta az ajtót. A szoba igen nagynak volt mondható, a plafonja négy méterre nyúlt fel a magasba, de nem lehetett pontosan megállapítani, mert ha az ember felnézett csak a nagy magasságot és félelmetes sötétséget látta. Rögtön jobbra egy hatalmas, poros szekrény állt, az évek már nagyon kikezdték, néhány szakadt öltözéken kívül nem volt más tartalma, leszámítva a boldogtalanságot, amit valaki erőszakkal próbált meg belegyűrni. Már-már idegesítően hatott az alulról megvilágítható tábla, amire az orvosok a röntgenképeket aggatják, a régi, poros megszégyenült szekrény mellett. Mindössze egy ablaka volt a helyiségnek, az is koszos, repedt, és több helyen is javított. A szoba közepén, egy vaságyon pihent néma csendben, hátat fordítva az orvosnak, infúziós állványába belekapaszkodva ült az ágy szélén. Hátulról nem sokat lehetett látni belőle, olyan köpenyt viselt, mint amit a betegek szoktak, és csak sötét, szénaboglyához hasonlító haja árulta el róla, hogy férfi. Az orvos némán bámulta egy darabig, és várta a beteg reakcióját, olyan szorosan ölelte oldalához a barna táskát, ahogy még soha. Félelmet nem sugárzott a tekintete, de mozdulatai elárulták őt. Becsukta maga mögött a kettesszámú ajtót, kettőt lépett az ágy felé, majd megtorpant. A szobában magányos csend honolt, Strausz ismételten nekiindult, de megint megállt, és figyelte az alakot, ahogy elkezdett remegni a keze. A remegő kéztől, az infúziós állvány zajongani kezdett, csak ez törte meg a csendet, mintha le akarná teremteni azt, akiben a tű végződik. A főorvosnak addigra minden ragyogása szertefoszlott, és védtelenül állt aktatáskájával a sötét helyiségben. Egyetlen fényforrásként csak egy kis állólámpa szolgált, de látszott rajta, hogy már - ugyanúgy, mint a szekrény - nem húzza sokáig. Strausz főorvos számára egy örökkévalóságnak tündek ezek a szótlan percek, ez idő alatt el is felejtette, miért kellett neki idejönnie. Gyorsan észhez kellett térnie:

- Szervusz, hogy vagy? – kérdezte Strausz és határozott lépésekkel elindult a tábla felé, de a fiú csak hallgatott, nem szólt meg. – Látom, most nem igen van kedved társalogni, talán visszajöhetnék később, amikor nem állsz gyógyszerek hatása alatt.

A gyógyszerek szó hallatára a fiú felemelte a fejét, tekintetét egyenesen a főorvoséba szúrta, szemei kékeszölden világítottak a homályban. Nagyon fiatalnak tűnt, mégis sebhelyek borították az arcát. A fiú vett egy nagyobb levegőt, szája mosolyra húzódott:

- Mindig gyógyszeres kezelés alatt állok. – felelte egykedvűen.

- Én csak azért jöttem, hogy tudassam veled a vizsgálatod eredményeit. – vágta rá egyből az orvos és látszólag örült, hogy ilyen hamar sikerült beszédén kapnia betegét.

- Hívja, aminek csak akarja, nekem olyan ez, mint az esti mese. – mosolygott a fiú – szeretem a meséket, de csak azokat, amikben van szerelem. – folytatta gyermeki hangon, de keze egyre jobban remegett, míg a másik kezét, a balt ökölbe szorította.

Most az orvos temetkezett hallgatásba, kicsatolta táskáját, előkotort pár képet, és felcsíptette a táblára. Nehezen találta meg a kapcsolót a homályban, de végül sikerült egy kis fényt kicsikarnia belőle. A felvételek mindegyikén egy fej volt látható, pontosabban egy agy az öt körülhatároló koponyacsonttal. Strausz újra belenyúlt a táskába, és kivett egy vastag, összetűzött papírköteget, majd közelebb húzódott a táblához, hogy jobban lássa a betűket. Miután kellőképpen áttanulmányozta az első oldalt, belekezdett annak felolvasásába:

- George Smith, 16 éves...

- Igen eddig minden stimmel! – vágott közbe a mosolygó fiú. Jobb keze már annyira remegett, hogy beleingott az infúziós állvány, bal kezével pedig jobban belemarkolt öltözetébe.

Strausz megrovón kipillantott a lapok mögül, de arkifejezését gyorsan megváltoztatta, amikor látta, hogy George bal kezét leszámítva, szinte egész testében remeg. Nem, nem is lehetne remegésnek nevezni, mintha valaki dróton rángatná az ágy szélén ülő fiút.

- Áruld el, hogyan csinálod? – csúszott ki Strausz száján a mondat.

- Mé... mé... mégis mit? – kérdezte fájdalomtól dadogva George.

- Nem mosolyoghatsz a gyógyszerektől, már régen elmúlt a hatásuk – vonta fel szemöldökét Strausz.

- Mi... mi... mi... miért kéne nekem fá... fájdalomcsillapító ahhoz, hogy mo... mo... mosolyogjak? – kérdezte értetlenül George.

- Várj egy kicsit. – mondta Strausz, azzal újra a táskájába nyúlt és egy injekciós tűt vett ki belőle. Odament George-hoz, egy kis időbe telt, mire le tudta fogni, de beadta neki a tartalmát. A fiút kiverte a víz, magzatpózba kuporodott az ágy szélén, majd előre-hátra ringatózott, közben szaporán kapkodta a levegőt, de mosolyát ez alatt is őrizte. Tíz perc szenvedés után George úja kiegyenesedett az ágy szélén és tovább mosolygott Strauszra.

- Most már jobb? – érdeklődött Strausz.

- Igen, legalább tudok újra normálisan beszélni.

A gyógyszer hatására a rángások elmúltak, de George még mindig görcsösen szorította ökölbe bal kezét. A főorvos ismét a kezébe vette a kórtörténetet, és vett egy nagy levegőt.

- Tehát...

- Most akkor akarja tudni vagy nem? – vágott közbe gyerekesen ismét a fiú.

- Én... én csak nem értem, miért mosolyogsz, hiszen nem vagy boldog. – jelentette ki Strausz.

- Nem, tényleg nem vagyok az, de szomorú sem vagyok, ha csak a rossz dolgokra gondol az ember, akkor rosszul is fogja érezni magát. Ezért én mindig jó dolgokra gondolok. – mondta gyermekét szórakozottsággal.

- Jó dolgokra? – visszhangozta Strausz és felhúzta az egyik szemöldökét.
 - Igen, ott van például az a finom gyümölcsösös tea, amit a szemben lévő teaházban adnak, az isteni finom. Vagy a frissen sült zsemle, imádom az illatát, és persze a levágott fűt is, meg azt az illatot, amikor elfűjnek egy gyertyát. – himbálta lábát George, és látszott rajta, hogy ő most is ezeket az illatokat lélegzi be a terem poshadt levegője helyett.
 - Nem mondhatod komolyan, hogy ez miatt mosolyogsz, hisz szenvedsz, fájdalmak gyötörnek téged – fejezte ki magát értetlenül Strausz.
 - Hát igen rég nem mehettem át a teaházba, már biztos hiányol az a kedves öreg néni, de ha mégse, attól nekem még hiányzik. – mosolygott tovább.
 - Megtennéd, hogy komolyan veszed? Az állapotod igen súlyos. – mordult rá Strausz a betegre.
- George mélyen belenézett a kék szempárba, mintha valami olyasmit keresne, ami nincsen ott.
- Talán azért örülsz ezeknek a dolgoknak, mert máshoz nem értek vagy legalább is nem tudok róla, de egyszer valaki azt mondta nekem, a szerelemben is jó vagyok, de ezt vitatom, én ahhoz a tudományhoz nem értek, ahhoz a maszlaghoz, amit meg fel akar nekem olvasni, végképp nem. – mutatott jobbjával az orvos kezében lévő kórtörténetre.
 - Ebből nagyon sok mindent tudhatsz meg az állapotodról. – mondta nehezen Strausz.
 - Azon kívül, hogy ez egy kicsit vastagabb, mint az előző száznolcvanezer-hatszáztizenhét papírtömb, amit eddig beküldetett, nem árul el semmi újat számomra. – kacagta George.
- Strausz összezavarodott, mintha George tudná, hogy miért küldték őt ebbe a szobába, mintha az előbb kiolvasta volna a szeméből. Megint sokáig maradt csöndben, és a kékeszöld szemek ismét belefűródtak a tekintetébe, folytatni akarta a lapok felolvasását.
- Akarja, hogy beszéljek önnek róla? Látom, hogy érdekli. – mondta George.
 - Mi? Ki az, aki érdekel engem? – Strausz végérvényesen összezavarodott.
 - Hát arról, aki azt mondta, hogy jó vagyok a szerelemben.
 - Ha akarsz, mesélj róla. – felelte Strausz.
 - Fű, nem is tudom, hol kezdjem! – George egy pillanatra zavarba jött, látszott rajta, hogy minden vágya teljesülne azzal, ha mesélhetne erről a személyről. – Természetesen ő egy lány, mert ugye egy fiúba nem lehetek szerelmes. – ezt a mondatát egy halk kuncogással zárta le, majd folytatta is tovább:
 - Ő egy olyasfajta lány, akibe az ember már akkor is szerelmes volt, amikor még nem is ismerte, a haja... – Strauszt elfutotta a pulykaméreg, nyakától a feje búbjáig vörös lett, majd gúnyosan folytatta George mondatát.
 - ... a haját mintha mindig lágy szellő fűjné, mely ébenfeketén csillogott a legfeketébb sötétségben is, a szemei szebbek voltak a leggyönyörűbb éjszakánál, a bőre bársonyos volt, a csókja pedig a legfinomabb az egész istenverte galaxisban! – kelt ki magából a főorvos.

- Az „istenvertét” leszámítva, pontos leírást adott róla. – mosolygott a fiú.
- Igen ezt a történetet már ezerszer hallottam, ő az a lány, aki miatt most szenvedsz, aki idejuttatod téged, és ez az, amit nem értek! Hogy mosolyoghatsz, hogy szeretheted őt ennyire?
- Alljon csak meg a menet, csak ön gondolja úgy, hogy miatta van ez az egész. – mondta törődően George. – szerintem ehhez neki semmi köze.
- Miért tetteted magad ennyire vaknak? – kérdezte összehúzott szemekkel Strausz.
- Miért nem mosolyog egy kicsit többet?
- Válaszolj a kérdésemre!
- Nem vagyok vak. Látom, ahogy éli az életét, és hibáztatja magát azért, hogy idekerültem, de én már abban a pillanatban megbocsájtottam neki.
- Ezért hagyott magadra mi? Mert annyira bánja? Ezért töltöd minden napodat magányosan ebben a szobában, nem látogat meg senki, sajnálom, hogy ezt mondom George, de ha tényleg bánná most itt lenne melletted!
- Azért nincs itt, mert arra kértem, hogy ne jöjjön. Különben is már nem mindegy, hogy mellettem van-e vagy nem? Ma este úgyis meg fogok halni. – fejezte be mondatát a fiú még mindig mosolyogva és teljes nyugodtsággal.
- Strausz arcán az izmok megfeszültek, a szíve duplán dobant, a gyomra görcsbe rándult. Az angyali mivoltából már egy porszem, annyi sem maradt.
- De hát honnan tudtad, hogy... a leleteidet csak én láttam...
- Papírok uram, papírok. Ne legyen olyan kishitű, hogy azt hiszi, egy ember nem érzi meg, ha mennie kell. A papírok, na, azok nem érzik meg, de én nem vagyok papír. De javítson ki ha tévedek. – kuncogta George.
- En... még mindig nem értem. – hebegte Strausz.
- Mondtam már, többet kell mosolyognia.

Strausz ajka megremegett, nem találta a szavakat és egész testéről folyt a víz. Nagy nehezen válaszra nyitotta a száját, de George ismét nem engedte, hogy beszéljen.

- Semmit sem kell mondania. – mondta a fiú, mosolyából még mindig nem engedve – elvégezte a feladatát, most már mehet, különben is, túl sokat beszéltünk már, kezd megfájdulni a fejem.

Strausz így is tett. Némán leoperálta a röntgenképeket a tábláról, visszaszórta táskájába az orvosi papírokkal együtt. A táskán kattant a zár és már nem szorította magához, hanem csak belekapaszkodott a fülébe és búsan lengette maga mellett, könnyebbnek érezte, mint idefele jövet. Strausz még megpróbált valami szívhez szólót mondani, de csak egy „viszlát”-ot sikerült magából kipréselnie. George mosolyogva bámulta, de nem szólalt meg, se az orvos kétségbeesésére, se az elköszönésre, csak ült és mosolygott. Strausz biccentett és kirohant az ajtón, magára hagyva George-ot. Köpenye suhant a folyosón, arca ugyanolyan rezzenéstelen volt, mint amikor az első folyosón járt. Elérte a lépcsőt, melyen leszáguldott és szinte áttörte a zümmögő vasrácsos kaput. A portás bácsit szóra sem méltatta, csak rohant keresztül a második folyosón. Ekkorra arca már elernyed, meggyengült, szemei csillogásba kezdtek, mozgása már nem is

magabiztosságot, hanem félelmet sugárzott, inkább menekülésnek látszott, mint határozott lépéseknek. Elért a nehéz vasajtóhoz és hatalmas erővel tépte fel azt. Mikor az ajtó becsukódott mögötte, nagyot sóhajtott, úgy tűnt, mintha visszatartotta volna a lélegzetét, egészen addig, amíg a nyikorgó ajtó mögött tartózkodott. Strausz levette kezét a kilincsről, térdre roskadt, és könnyei peregve hulltak a hófehér csempére. Gyönyörű angyalként ment be azon az ajtón, de fehér köpenybe öltözött hóhérként tért vissza. Mikor felállt, ujjával letörölte könnyeit, maga elé tartotta és arra gondolt, meglátogatja szemben lévő teaházat és a közelben van egy pékség is, rettenetesen megkívánta a friss pékárut. Jobb kezét kinyújtotta, könnyes ujjait a fehér csempére tapasztotta úgy húzta végig menet közben, és a kijárat felé tartva mosolyra húzódott a szája.

Aznap este George-ot megfigyelés alatt tartották. Este tizenegy óra harminchat perckor hunyt el, mosolygás közben. A kórboncnok másnap észrevett valamit. A hideg, élettelen testnek még mindig görcsösen össze volt szorítva a bal keze, egy kis papírhajót szorongatott, kis cetiből lett hajtogatva. Az orvos szétnyitotta a hajót, a papírra pedig remegő kézzel volt felrajzolva egy mosolygós arc jelezve, hogy ő már más vizeken hajózik.

Mórocz Károly: Emlékszem...

(különdíj)

1956. hideg napja volt, iskolába nem mentünk, egyedül egykedvűen rugdostam a rongylabdámat. Szmulai (falábú) kocsmá előtti villanyoszlopra szerelt hangszórókból kétségbeesett hang ezt ismételte: „*Honfitársaim, Magyarok! Hazánkat a szovjet katonák megtámadták!*” Azt mondja egy bácsi, hogy megtámadtak bennünket – újságotam el kétségbeesett kiabálással a hallottakat édesanyámnak: „*Gyere be az utcáról, de gyorsan*” – volt a válasza, de én untam a húgaimmal való játszást, így kint maradtam az utcán. A Péti út most teljesen néptelen és csendes volt, a távolban érdekes kereplő hangokat lehetett hallani. Aztán a szomszédot láttam lopakodva kijönni, a fejét jobbra-balra forgatva. Hangosan ráköszöntem: „*Csókolom, Lajos bácsi!*” – összerezsent, de a köszönésemet nem fogadta. Körbetekintgetve állt meg az úton és idegesen beletaposott valamit a sárba, aztán gyorsan besietett a házba, és nagy zörejjel leengedte az ablakai redőnyeit. „*Na, ennek sem köszönök többet.*” – motyogtam magamba, és odafutottam, hogy megnézzem, mit dobálhatott el a szomszédunk. Kis könyveket és számos jelvényt, érmét láttam a sárban. Tetszetek, így gondoltam megtartom őket magamnak, majd elindultam a közelünkben lakó nagyszüleim háza felé. Rövid idő alatt több tucat könyvet, jelvényt, érmét szedtem össze a vizesárkokból, a melegítő felsőmet meg különböző jelvényekkel és érmékkel tűzdeltem teli. Így léptem be a nagyszüleim konyhájába. Anyai nagymamám mosolyogva sietett elém és aggódó hangon súgta a fülembe: „*Jaj, unokám, viszed vissza azonnal ezeket, ahol találtad! Agyon akarsz lövetni minket?*” Tágra nyílt szemmel néztem rá és nem érttem az aggodalmát, így sértődve szórtam végig az

utcát.

Másnap anyám hűgához mentünk az édesapámmal a Kiscsille utcán felfelé, amikor a katolikus templom előtt jártunk, három ismeretlen karszalagos férfi fegyverrel a kezükben igazoltatták az apámat. Hallottam, ahogy apám jelezte az igazoltatóknak, hogy ő is hozzájuk tartózik és neveket is említett, de azok a fegyvereiket továbbra is folyamatosan ránk fogták. Már fáztam és mentem volna tovább ijedten, és egykedvűen néztem, hogy a mindig rendezett vár és tanácsháza előtt milyen nagy rendetlenség van most. A vár előtt egy katonát ábrázoló vörös színű szoborral küszködtek az emberek. Arrébb a földön papírokat fújt a hideg szél. „*Mi van, nem is örültök a fiaddal annak, hogy ledöntjük a ruszki szobrot?*” – mondta fenyegetően ránk fogva fegyverét az egyik fegyveres igazoltató. „*De.*” – motyogta apám. „*Na, akkor gyertünk, örüljeteK és integesseteK!*”

Engedelmeskedtünk és integeti kezdünk az apámmal (nem gondolván arra, hogy ez a cselekedet később a családunk „egyik” megbocsájthatatlan 1956 -os bűne lesz). Valaki vagy valakik lefényképezték az akkor zajló eseményeket, köztük a mi integetésünket is. Emlékszem, a 8-as úton lévő orosz tankok Rákosi (mai Rákóczi) telep felé fordított csőveire, a tankok üzemanyag bűzére. A Szezi csatortát kereső orosz katonákra, az éjjeli lopások-rablások tetteire, a nők utáni kutatásaira, a lakásunk ajtójának feszegetésére, a Cseri rabtábor rabjainak szökésére. Édesapámmak hadifogolyként friss tapasztalatai voltak az oroszok vendégszeretetéről, módszereiről, ezért látva az orosz tankokat, úgy döntött, hogy nem várja meg a rádióban ígért „amerikai segítség megérkezését” és amíg lehet, elhagyja családjával együtt az országot.

Az út (disszidálás) nem volt egy leányálom három kiskorú gyerekkel és egy terhes sógornővel, mert azt tudták a szüleim, hogy merre is nyugszik a nap, de más nem. Emlékszem, addig utaztunk a zsúfolásig teli vonaton, amíg a síneket fel nem robbantották, aztán derékig érő hóban, sárban gyalogoltunk sok-sok kilométert. Több százan haladtunk egy kupacban a szántóföldön, kazlak körül, sokszor eltévedtünk, félrevezettek bennünket. Volt olyan is, hogy megloptak minket az ott lakók. Kimerülten, csontig fagyva, éhesen értünk a határ közelében egy folyóig, ahol a zajló folyó jégtáblái között az osztrák katonák segítségével több száz felnőtt és gyerek társaságában hagytuk el Magyarországot.

Odaát már hatalmas fűtött sátrak várták a menekülőket meleg itallal, ruhákkal és kimondhatatlan együttérzéssel, szeretettel. Saját szemeimmel láttam a magyar és az osztrák határközi területen egy erdős résznél, hogy sok szülő hogyan hagyta el a saját gyermekét, volt, akit kikötöttek a fához és kis cédulát hagytak rajta a nevével. Volt, akit még erre sem méltattak. Édesanyám zokogva hozott magával öt idegen gyereket és adta át az osztrákoknak. Szüleim nem akartak messzire menni a hazájuktól, mert apám meg volt győződve arról, hogy egyszer újból hazatérhetünk majd Magyarországra. Aztán mégis végiggyalogoltuk, átutaztuk fél Európát. Minden nyugati országban olyan szeretettel fogadtak bennünket, hogy még ma is könnybe lábad a szemem, ha rágondolok. Kerestük-kutattuk az előttünk járó rokonainkat, akik végül Ausztráliában telepedtek le, és ma is ott éltek, élnek.

A mi családunk a La Manche csatornán hajón átkelve a doveri kikötőbe kikötve jutott el Angliába. Emlékszem, a hajóutunkon életemben először látott néger matrózra, az addig soha nem látott narancs- és banánhegyekre, a szüleim tengeri betegségére, a fedélzeten elkövetett csínytevéseimre. Liverpool és Manchester városok között egy katonai lágerben szállásoltak el minket, magyarokat. A láger területe elég nagy terjedelmű volt és mindennel el volt látva, sportpályától a templomig, óvodával, orvosi rendelővel. Itt több ezer magyar élt nem a legbékésebb viselkedést, magatartást tanúsítva. Úgy tűnt, rendbe jön az életünk, iskolába jártunk. Hét elején vittek emeletes busszal a manchesteri angol iskolába minket, iskolaköteles gyerekeket, ahol csak az angol nyelvet beszélhettük, hallottuk és hétvégén hoztak vissza a lágerba szüléinkhez. Jó nyelvérzékemnek köszönhetően viszonylag hamar megtanultam beszélni, írni az angol nyelvet, így hamarosan velem mentek a szüleim vásárolni a nagy városokba. Boldogok voltunk, a szüléink dolgoztak és tervezgették a közös jövőnket, a családi kasszánk is szépen gyarapodott. Emlékszem, egy levél jövetelére Magyarországról, melynek hatására minden megváltozott. Anyám titokban az apám tudta nélkül mindig a magyar rádió adását hallgatta, a honvágya mérhetetlen volt. Az előttünk ismeretlen levél tartalmától napokon át sírt, nem evett, teljesen legyengült, ráadásul tüdőgyulladást kapott. Megint döntés született a családunk életében, és ott akkor elkövette élete legnagyobb baklövését: fölkerekedet és elindult vissza Magyarországra.

Apám nem akart hazajönni, mert egy vasútállomási várakozás alkalmával rám kérdezett, hogy elmennék-e vele Kaliforniába. *„Igen, de csak ha mi is farmerok leszünk”* – volt a kikötésem. Apám megígérte, majd leszállt egy sörre. Én, aki a „jó” gyerekek közé tartoztam, kicsit elcsavarogtam, így kis idő múlva két bobby (rendőr) elkaptott és rám kérdezett, hogy hol vannak a szüleim. Hát én késséggel elmondtam az apámmal kötött friss megállapodásunkat, akik azonnal vonatra tettek bennünket az anyám és húgaim mellé. Az alábbi megjegyzésüket tolmácsoltam az apámnak: *„Együtt jöttek, akkor együtt is menjenek vissza!”* Így nem lettem amerikai állampolgár. Emlékszem, apám egyfolytában mondogatta, érzi, neki befellegzett, ha átlépi újra a magyar határt, de mint oly sok mást az életében, ezt az utat is bevállalta. Anyám szentül hitt a Kádár János rádiós ígéreteiben, csak csitítgatta. *„Azt ígérték, nem hallottad, hogy minden forradalomban részt vevő disszidens amnesztiában részesül, ha hazatér”* – mondta apámnak.

Bécsben még egy kis „szabad levegőt” szívva utoljára kicsit hezitált a hazatérésen családunk, de aztán átléptük a magyar határt Hegyeshalomnál. A vasúti kocsikat azonnal szájkosár nélküli kutyákkal és géppisztollyal felfegyverzett katonák lepték el, irtózatos durva modorral. Legkisebbik húgom három éves volt és a kutyákat nagyon szerette, és meg akarta simogatni az egyik örkutyát. Az fellökte és nekiesett, alig bírták lerángatni róla. Megijedni sem volt időnk, mert az apánkat a grabancánál fogva rángatták el mellőlünk. Elvitték, azt se tudtuk, hogy hová és miért (később tudtuk csak meg, hogy Győrbe, a katonai elhárításra vitték, ahol vallatták és módszeresen megverték, kínozták, mert kémnek tartották az 56 -os múltja és egy tekerős gramofon miatt). Adóvevőnek vélték, amit én játszásból felhúztam és a tűje

a lemez széléhez ért és az érdekes hangot adott ki. Kulcsát apám a velünk hozott angol fontokkal együtt a vonat ablakán kidobta, így nem tudtuk azt kinyitni a katonáknak, akik puskatussal törték azt darabokra. Anyám sírt és tiltakozott, Kádárral fenyegetőzött, de azok csak röhögtek rajta, lökdösték, gyalázták és leköpték, majd kilökték velünk együtt a folyosóra. Sok személyes holminkat, tárgyinkat egész egyszerűen csak ellopták. A kapuban álló őrkatonáknak búcsúzóul szintén leköpték bennünket és *„takarodjon a picsába maga disszidens kurva!”* – ordítással búcsúzott az anyámtól. Anyám ekkor már nagyon dühös volt, így az őr mellé lépett majd azt úgy vágta pofon, hogy leesett a sapkája, mi meg utcákon át futottunk.

Emlékszem, fárasztó vonatkozás után fáradtan, megszeppenve értünk Várpalotára, a nagyszüleim házához. Máshová nem tudtunk menni, hiszen a régi lakásunkat és bútorainkat a „nép nevében” lefoglalták, széttraktálták. Aztán hamarosan újból szembesültünk az itthoni magyar valósággal, a távoli és a közeli rokonok „szeretetével, jószágával!” Nullára loptak bennünket, így kellett nekiindulnia a családunknak az itthoni jövő tervezéséhez. A ránk váró körülményekről nem is beszélve egy szobában 10-12 személy is aludt egymás mellett, lábnál, vagy a földön lévő szalmazsákon. Aztán hetek múltával rendőri kíséret mellett előkerült az édesapánk is, akire alig ismertünk rá. Anyám és nagymamám a legnagyobb titoktartás mellett ápolták bordatöréssel, és számtalan aljas sérüléssel a testén.

Amikor apánk jobban lett, behívott bennünket a szobába és a következőket mondta: *„Mindennap jelentkeznem kell a rendőrségen, mert a mi családunk politikailag nem megbízható, a népellenessége lett.”* Kérte, hogy soha senkinek ne mondjunk semmit az otthoni beszélgetéseinkről, a kinti dolgokról, politikáról meg főleg. *„Sajnálom, hogy fájdalmat okoztam nektek, de nagyon nehéz időket kell még átélnetek miattam.”* – mondta. Mesélte, hogy a palotai rendőrségen fényképeket tettek eléje, hogy nevezze meg azokat, akiket felismert. Ő szándékosan senkit nem ismert fel, ezért tényvédőt húztak a rendőrök és addig pofozták, míg el nem ájult. Sok ember feje fölött volt írás vagy jel, vagy egyszerűen csak ki volt vágva az arcképük–mondogatta.

Aztán lassan beindult az itthoni életünk is, újból magyar iskolába, a Rákóczi telepi iskolába jártunk a középső húgommal. Emlékszem, az akkori iskolavezető és felesége nevét egy életre megjegyeztem a velem és húgommal való bánásmódjaik miatt. A tanárnő nem akarta elfogadni az angoltudásommal járó átállási nehézségeket, dühkitörései voltak miatta, és ilyenkor az akkor megengedett nevelői módszer segítségével pofozott vagy egész egyszerűen a fejemet beleverte a táblába. Kedvenc eszközei közé tartozott a pajesz felhúzása. Férje sem szűkölködött a nevelői módszereinek bemutatásától, ő kokit osztogatott, amitől a fejemen tekintélyes dudorok keletkeztek. Ezen nevelési módszerüket addig gyakorolták, még anyám meg nem tudta a barátomtól, hogy mit művelnek velem az iskolában.

Az iskolába kísérve rákérdezett a tanárnőre, hogy miért pofozott meg, az sértő hangnemű választ adott, megemlítve az 56-os dolgait családunknak. Édesanyám torkig volt az ilyen hangnemmél és nem tudott uralkodni az idegein, így az iskola

folyosóján elverte a tanárnőt, a segítségére siető férjét egy rúgással elintézte. Másnap már nem volt gondunk az iskolába járással, mert kivágtak bennünket a hűgommal együtt. Sokáig jártunk anyámmal a rendőrségre, illetve a pártbizottságra vallomást tenni. Apám a haját tépte, annyira félt a megtorlástól, hiszen neki mindennaposak voltak a munkahelyén az ilyen provokálások, és ő a testén hordta élete végéig a rendszer módszer tanításainak nyomát. Anyámat nem érdekelték a férje intelmei, betelt nála a pohár és elege lett a szemétségekből. Apám tudta nélkül titokban írt egy levelet Kádár János „elvtársnak”. Hogy ki-kik olvashatták, kaphatták meg ezt a levelet, soha sem tudtuk meg, de egy napon az anyai nagyszüleim háza előtt megállt egy fekete személyautó és a szüléimét kereste egy magas és sovány „elvtárs”. Anyám udvariasan behívta a lakásba, ami akkor éppen a legtöbb személlyel és gyerekkel volt tele, úgy is mondhatnám, dugig volt, még nagyon leülni sem volt hová. Miről-kikről beszélgették, nem mondta el az anyám, de az tény, hogy másnap sürgős jelenésünk volt a pártbizottságon, ahol keményen szidalmazták őt, ő meg válaszként dühében felkapta az íróasztalon lévő tintás üveget, és arcon öntötte a három szidalmazót. Olyan gyorsan azóta sem kerültünk az utcára, mint akkor. Emlékszem, egy hét sem telt el, és nem kis meglepetésünkre lakást kaptunk a Tési dombon a Kun Béla utcában, nekem és hűgommak a 12 évfolyamos iskolába kellett járnunk. Persze a rendszer „bizalmát” továbbra is élvezte a családunk minden tagja. Az iskolai óráink kezdetén nekem és más iskolatársaimnak is így kellett jelentenünk: „*én XY, a népellenesség fia bocsánatot kérek*”. Ja, és utolsónak ülhettünk le a padba leghátulra.

Soha nem felejttem el életem végéig az akkori kárörvendők arcát, akik hangosan csúfoltak, de azon tanáraimét sem, akik a legkisebb csínytevésémért körbe állva pofoztak a tanáriban. (S lásd milyen az élet: az 1989-es rendszerváltás után az önkormányzati üléseken egyesek ezeket a tanárokat akarták nekem jó színben megtevéstettként feltüntetni! Nagyon kegyetlen elvhű emberek voltak akkor ők, a felettük való bíráskodást, pálcátörést, felelősségre vonást őszintén nem igényeltem soha, ez legyen az „utókor” feladata. Sokáig őriztem azt az iskolai bizonyítványomat, amelynek az első oldalán ez állt: „*Disszidáltak 1956-ban, a népellenesség fia*”). Persze voltak tanáraim, akikre büszke vagyok, hogy diákjuk lehettem, többek közt: Várkonyi Ferenc, Győre Lucia, Szelestey László, Szentkirályi Tóth István, Boly tanár úr, Morva tanárnő.

Aztán 16 évesen túlkorosként elbocsájtottak az iskolából, így a nehéz fizikai munka mellett tanultam tovább. Semmilyen szervezetnek nem voltam soha tagja, csak kemény munkával és szorgalommal tudtam lépést tartani másokkal. Persze az 1956-os múltunk továbbra is ott volt velünk, a jól kiépített spicli hálózat olajozottan működött a munka világában is. Tudták, kinek a fia vagyok, de már nem féltsem senkitől sem, mert megtanultam a velük szembeni viselkedést, hozzáállást. Mindig a legrosszabb, legnehezebb munkákat és pénzt kaptam, de apám csak nyugtatott és kért, hogy ne mondjak nemet semmilyen munkára, „*Türelem!*” – hajtogatta.

Emlékszem, szakmát szereztem, majd nemsokára sorkatona lettem, és Győrbe vonultam be, ami nekem önmagában is egy rossz emlékü hely volt. A

katonai elhárítás sem felejtette el a családukat, mert több napon át H. őrnagy „elvtárs” segítségével faggatott, érdeklődött a múltunkkal, nézeteinkkel és külföldön élő rokonaikkal kapcsolatban, illetve „segítő” (spicli) ajánlatot tett, amit én visszautasítottam. Aztán egy politikai foglalkozáson elhangzott tőlem egy buta mondat, hogy „*Van már nekem választott csillagom*”, gondolva a menyasszonyomra. Megint elhárítás, vallatás, fenyegetés, zsarolási kísérlet kezdődött, de végül maradt a 24 hónapos Ajkai illetve pétfürdői műszaki alakulatnál a robotmunkavégzés. A zászlóaljnál lévő várpalotai írnok barátom megmutatta nekem a személyi adatlapomat, amelyen a saját szemeimmel olvashattam a rólam és családomról szóló lesújtó politikai véleményezést, illetve a politikai átnevelésemre tett javaslatot. Többször kellett vizsgáznom politikai oktatásból nekem, mint bárkinek. Amúgy is olyan családból származtam, ahol a politika, ha titokban is, de mindig jelen volt a Szabad Európa hangjával. A zászlóaljnál pár hasonló bűnnel rendelkező katonatársammal kitűnőre vizsgáztunk, és be kellett volna lépünk a pártba. Nem vállaltam, mert apám sem volt soha párttag és családukkal történtek jutottak ilyenkor mindig eszembe. Fizetségül jöttek megint a retorziók, fenytés, fogda és minden más aljasság, amit csak el lehet képzelni, de kibírtam és túléltem, mert erre neveltek.

1971. decemberében leszereltem,egnősültem. Munkába álltam, de minden harmadik munkatársam KISZ-tag, párttag vagy munkásör volt, akik „dolgoztak”. Apámnak nem kellett megjelennie a rendőrségen, de a láthatatlan szemek továbbra is figyelték bennünket. Nálunk 1956-ra való családon belüli megemlékezés sötét szobában egy szál gyertya lángja mellett a szebb napjaink emlékéből ált. Aztán a sok-sok átélt viszontagságok után jött az 1989. évi rendszerváltás, az új remények és csalódások kora de, ez már egy másik története az életemnek.

Antal Zsolt: Holdtündér

Nem gondoltam volna, hogy egyszer magasba emelt kezekkel magasztalnak majd tömegek, és közösen harsogják a nevem. Hmm... jó vicc, kacagnom kell. Nem is lett így, de nem bánom. Inkább megbújok szépen csendben a tudatokban, a sóhajok édes mámorában, mint vérbő gének armadája. A rettenés, mi én vagyok szemetekben, akár egy diadalmaskodó szálla, vagy megannyi bíbortövis, szúr, de mégis démoni szépséggel veszi el a nyomorultak lelkét.

„Zúgó, morgó, tépázó szélben hasít túl az árnyaktól korosodó erdőn. Az utcák felett fátyolként úszik, és sikolyok törnek fel lelkének sötét mélyéről.” Szép idézet... rólam költötte valaki, csak hát a múltban. Olyan messzi időkből, aminek említésébe még én is belekönnyezem. Pedig nem szokásom. Annyira nem, hogy az én kenyerem ríkatni benneteket, ti rímes, földi halandók.

Munkálkodásom ideje alatt sok mindent láttam. Láttam a szentimentalizmus nyikorgó hátsókertjének kapuját, a hiszékenységet és a máglyát tűzben elégni. Láttam Kleopátrát forrón ölelkezni, és buja szeretőként vívódni. Anubisz seregét győzedelmeskedni, Napóleon vereségét pedig könnyekként megélni. Láttam Szent Johanna ártatlan, szűz bájját, és láttam a tóban élő szörnyet is.

Bizony holtként, de mégis sokat megéltem. Töletek távol, de mégis elég közel ahhoz, hogy tudjam, mikor vehetem el, ami az enyém. A lelketeket. Ha tetszik, ha nem, engem illet. Én döntöm el, mikor és hogyan. Egyszer előre jelzem, máskor makacsul hallgatok. Persze, a végső megítélésben mindez már nem számít. A sorsotok utolsó reménye én vagyok, és bár ti alakítjátok egész életeteket, a végén mind hozzám kerültök, és a folyamat bevégeztetik.

Néha csak mosolygom; látva az értelmetlen harcokat, a vívódó önmegsemmisítést szemetekben, a vágyaitokat, karnyújtást az életért. Nem tudjátok, és nem is tudhatjátok, hogy a vég csakis rajtam múlik. Én döntök, egyedül én. És hogy miként kaptam a Holdtündér nevet, amikor egyszerűen csak halálként emleget mindenki? Ez egy kedves kis történet a régmúlt időkből.

Egyszer, az 1700-as évek elején, pontosan 1715. év ironikus harmadában jártunk, amikor három hónap telt el a Napkirály, XIV. Lajos halála után. Utolsó szavaiban engem emlegetett, majd titkát megosztva velem távozott. Bizony, őt is magamhoz ragadtam. Tehát, 1715. december 23-a volt, csontig hatoló hideg. Marseille főterén hatalmas felfordulásban, portékáikat áruló kofák, banyák és egyéb rémségek gyülekeztek. Hangos rivalgásban kínálták értékesnek hitt áruikat. Épp egy öregasszonyért siettem, amikor egy kisfiút pillantottam meg édesanyja ölébe hajtott fejjel. Úgy kilenc éves lehetett. Az anyja keservesen sírt, miközben átkarolva gyermekét melengette azt. Közelebb úsztam, és láttam, hogy a fiú nagyon beteg. Belelibegtem egészen az arcába. Fehér bőrén matt fényben játszottak a lehulló hópelyhek, és a szél cserepesre szaggatta ajkait. Azonnal tudtam, hogy nem sok van hátra, de nem értettem viszont, hogy miért nem én rendelkezem a fiú életével. Később világossá vált. Ti emberek is képesek vagytok adni számomra valamit. Értéket, amit az évezredek alatt szépen lassan belém ütlegetek. Ti mind egy-egy értékes magjai vagytok e világnak, ki így, ki úgy, de hozzájárul a mindennapokhoz.

Pierre, a fiú nem élte túl. Súlyos csonttritkulásban szenvedett, én pedig megkegyelmeztem neki. Három teljes napig élt volna még az anyjával, de nem vártam addig. Ez a fiú értette meg velem az élet lényegét, ami mellett figyelmetlenségemnek köszönhetően tovasiklottam. Az életét, aminek én egy kis darabja vagyok csupán. Az élet értelme a remény és az, hogy hidd el, részese vagy te is. Egészen parányi, de meghatározó darabja. És, ha úgy érzed, még nem tettél semmit, hát ne búslakodj, idejében megteszed benne te is a dolgodat. Addig nem megyek el érted, ezzel ne remélj!

De miért is Holdtündér? Tudja fene, de Pierre-nek megmutattam magam. Az a gyermek hatással volt rám. Utolsó pillantásai alatt csillagként ragyogtam elé, mint

a légkörbe csapódó üstökös fénye, úgy vibráltam a sötét égbolt levegőjén. Fátylam messzi siklott, és meg-megcsillanva tükrözte vissza az utca lámpásainak sárgás fényét.

A fiú anyjára pillantott, majd felém mutatva piciny ujjacskájával, halkán, alig észrevehetően ennyit mondott:

– Anya, nézd, egy Holdtündér! – Ezután Pierre nem szólt többé. Felkaroltam anyja öléből, és elvittem lelkét a többi közé.

Az asszony még tizenhárom évet élt, majd amikor férjével egy estén békésen szunyókált, érte is elmentem. Eszemben volt Pierre arcocskája, a sápadt bőre, ahogy a szóval formálta ajkait. Ezért vittem el édesanyját pont aznap este, minden előjel nélkül, egészségesen. És nem pedig másnap, amikor delet süt a nap, és egy leszakadó gerenda oltja ki életét. Ezt nem akartam. Pierre anyjának semmiképp.

A fiú halálának napján megfogadtam, hogy még nagyobb körültekintéssel leszek. Ha tehetem, nem várok a fájdalomig, hanem mosolygós álmokban lépek előd. Így kell tennem, ezt szánta a sorsom. Most megleptelek, igaz? Bizony, nekem is van sorsom.

A fiú utolsó szava zeng azóta a tornyok kupolájából, a harangok által, a szélcselegőkől és a zubogó vízesés alól is. Bármerre járok, mindenütt hallom, szinte már kísért, amerre csak a testet elhagyni készülő lélek felé vezet utam.

Antal Zsolt: Ne nézz hátra!

Hangos csattanással zárult a felvonó ajtaja. Rövid zuhanás után, ami inkább hatott egy hosszabb zökkenésnek, mintsem egy farral történő becsapódásnak a családi medencébe, a lift lassan ereszkedni kezdett. Pontosan húsz emeletnyit kellett haladnia lefelé ahhoz, hogy az alagsori garázsszintre huppanjon, a föld alá. Ez nem túl hosszú időt vett igénybe, ezért Lucy előkotorta telefonját a kabátja zsebéből, hogy készenlétben tarthassa a kiszállásig. Miután leérkezett, azonnal nyomkodni kezdte a kijelzőt, közben pedig elindult a félhomályban, a kijáráthoz vezető lépcső felé.

Kellemes, hűs levegő fogadta és szokványosnak mondható csend. A "Vészkijárat" feliratú lámpák zöldellő manóként csüngtek a mennyezetről, mint megannyi figyelmes őrszem, akik arra hivatottak, hogy a rossz útra tévedt halandót megfelelő irányba tereljék. A tartópillérek vetült árnyékai hosszán nyúltak el az egymás mellett sorakozó autók. Azok oldalain és tetőin áthúzva egy sötét, megtört vonalat. Amikor ilyen közegben botorkál az ember, önkéntelenül összeszűkül a gyomra. A hangulat lesújtó és egyben borzongató is. Ilyenkor a magány is felüti kárörömtől duzzadó arcát és bőszt vigyorral képünkbe röhög: *Most légy nagy legény!*

A falakat néhol graffitivel díszítették. Már ha lehet dísznek nevezni egy koponyából kilógó, vöröslőn puffadt nyelvet, meg egy késekkel teletűzdelt

meztelen női alakot. Ezek a „művek” legalább kibogozható formával és színvilággal készültek, de a többről ugyanez nem mondható el.

A sötét garázsban siető ártatlan emberek nem érzékelnek különösebbet az egészből. Pedig néma sikolyok közt szánják önmagukat, és nyomorult lelkükkel kötnek némileg rövid keletű barátságot. Többnyire lehajtott fejjel, napi teendőikkel elfoglalva ütik el az időt a lift és autók, vagy a lift és a kijárat között. Fel nem ismerve a szörnyet a falakon, a fekete, légben terjengő árnyakat, melyek a szellőzőkön át járnak be az épület zugait.

Lucy sem érzett másképp. Annak ellenére, hogy ezt az utat napjában többször is megtette. A rettegés jött, ő pedig reszketve szedte a lábait.

A legelső lépcsőfokra lépett, majd megtorpanva előre-hátra billegett, miközben kezeivel malomkörzésszerű mozdulatokat végzett. Egyensúlyának visszanyerése volt a célja, és nem riadt vissza attól sem, hogy a mellette elviharzó fiatalemberről leszaggassa a kabátot.

- Elnézést! – szólott oda, aztán kínos mosollyal fellépett a következő lépcsőfokra. A férfi magához fogta félig lerángatott dzsekijét, átrohant a parkoló autók között, majd egy fényfoltban köddé vált. *Az ajtó, hát persze.* – nézett utána Lucy, amikor még mindig azon tűnődött, hogy a férfi távozása olyan volt, mint Mulder ügynök stílusos lelépése az X- aktákból.

Későre járt. A parkolóház az estére thrillertanyává változott. Persze csak Lucy elméjében. A lány kilence ment dolgozni, és ilyenkor az összes hullajó sztorit részletgazdagon elevenítette fel képzelete. Az autók mellett haladva rémséges pofák fogatlan vagy épp fogas mosolya kísérte. A hátsó üléseken bomlásnak indult testek szeretkeztek, és néhány kimaradt beállóban vérbe fagyott holttest feküdt. Ez mind nem is lett volna gond, ha a lány nem félt volna annyira, mint amennyire igen. A gyermekkorából visszamaradt kép zavarta legfőképp; az őt mereven bámuló szempár, ami mindig egy nem számított irányból figyelte mozdulatait. Most is szúrta, mellel a háta közepét, de tehetetlenségét eltaszítva továbbra is a megszokott tempóban haladt a kijárat felé.

- Kisasszony! – visszhangzott mindenütt, Lucy pedig úgy összeresztett hallatán, hogy még a tenyere is benedvesedett. Felkészítve magát a legrosszabb horrorszemétre, lassan megfordult. Maga elé képzelte egy furcsa, nyúlványait tekergető galaktikus szörnyeteget, mint a mélytengeri kalmár, mely halálba fojtani készül egy békésen szunnyadó ábrárcsetet. *Az idő végtelen.* – Jött a gondolat, aztán a füllentésre folytatólagosan rámagyarázott valamit: *Legalábbis annak tűnik. Ha nem most, hát máskor.* És igaza lehetett, hiszen megfordulása annyi időt vett el az életéből, mint amennyi elég lett volna a Föld körbejárásához, akár gyalog is.

A nyirkos szag szellőként csapta meg az arcát. *Ez meg honnan jött?* – tette fel magában a kérdést, de a választ már tudta. A nyitva maradt felvonó ajtaja, és a kijárat között áramló légmozgás jégtüskéi szurkálták bőrét. A fuvallat könnyedén siklott el a főbejárat előtt parkoló Ford oldala mellett, és talán csak a tetőcsomagtartóra erősített ódon karosszék akadályozta némileg előrehaladásában. *Az aljzat nem ellenfél.* – gondolta tovább a hirtelen jött szél útját Lucy, amikor is

befurakodott testébe egy nem kívánt érzés. *Kölni? Száz éve nem használnak ilyen illatot! Illatot? Egy frászt, szagot!* A megfordulás, amit akár az élete művének is nevezhetett volna, hiszen sebességével megdöntötte a legkörülményesebb hátranézés világrekordját, abban a pillanatban bekövetkezett. Olyan sebesen, olyan elszántsággal, hogy felfogni sem volt ideje.

A látottak nem varázsolták el. Ami elsöre feltűnt neki, az a cylinder volt az öreg úr fején. Fekete, mint a szmokingja, és középtájon fénylő szalaggal fonták körbe. Másodjára a sétatálcán akadt meg a szeme, amit úgy lóbált maga mellett az ember, hogy Lucy azt hitte, az nyomban elrepül. Néhány másodpercig álltak egymástól két lépésnyire, de a lánynak eszébe sem jutott azon fáradozni, hogy az öreg miképpen került oda. Végül az idegen törte meg a csendet.

- Négy, négy, négy – mondta, majd egészen különös fintorral az arcán, mélyen a lány szemébe nézett.

- Mi van? – kérdezte Lucy.

- Négy, négy, négy.

- Beszéljen érthetően!

- Nézz a lábad elé! – jött a gyors válasz, amire Lucy hátratátanorodással reagált. Az öregember hangja megváltozott, mintha több szólammal szólt volna egyszerre, és fel-le ugrált a hangsávok között. Szinte már visított... visított is.

Mi a jó fene ez? Álmodom, vagy ez a valóság? Miért nem jön már valaki? – sokasodtak a kérdések, és minduntalan olyan érzése támadt, mintha versenyt futna az idővel. Beszűkült a látótere, a dobogásszerű lüktetés pedig a halántékát verdeste. Vékony nyakán kidagadtak az erek, a kezeit görcsösen ökölbe szorította, de az öreg, aki méltósággal állt előtte, nem mozdult.

- Nézz a lábad elé! Négy lépés előre, négy jobbra, aztán megint előre – Jött az ismétlődő, monoton zaj, mire Lucy a füleire tapasztotta mindkét tenyerét. *Ez borzalmas! Mi a franc vagy te?* De a hang visított tovább szüntelenül, mint az égen köröző keselyű éhes kiáltása, mint a farkas kínzó, húst szaggató üvöltése.

A világ elcsendesülve várta a beteljesülést. Lucy egyedül ácsorgott a néma parkolósinten, és még mindig rémülten szorította füleire kezeit. A szinte már fájó, hasogató tűszúrásoktól észre sem vette, hogy az öregembernek közben nyoma veszett. Nem visított már azon a förtelmes hangján, és a botját sem pörgette többé. *Az élet szép... tényleg szép! A sors valóban létezik, és ki irányítja? Ki irányít bennünket? Vajon meddig élünk még?* Amíg átéléssel gyűrte maga alá a lét apró örömeit, elemelte fülei mellől mindkét kezét. Kissé zsibbadtan pirosodtak ki, de Lucy nem törődött ezzel, inkább azon töprengett, hogy mit jelenthet a “négy, négy, négy”.

Néhány álmosan ásítózó pillanat után úgy döntött, hogy nem megy el dolgozni. Előkereste a telefonját, ami szokás szerint a zsebében lapult, és felütötte a telefonkönyvben a főnöke számát.

- Szia Lucy! Merre vagy?

- Mit szólnál ma egy szabadsághoz?
- Ez már a negyedik lenne a héten.
- Mi?
- Csak azt mondom, hogy az utóbbi négy napból egyet sem dolgoztál.
- Az lehetetlen!
- De bizony így van! Egyébként jól vagy?
- Jól, jól, persze. Akkor?
- Mit akkor?
- Hát megkapom vagy sem?
- Megkapod, és várlak a jövő héten! – ezután a vonal megszakadt.

Süket! – nézett Lucy bambán farkasszemet a telefonnal, majd eltette. Ez különös! Nem táncoltam volna egész héten? És a nyavalygó öregasszony a harmadikról? Végül is a rúd megvár! RÚD?

“Nézz a lábad elé! Négy lépés előre, négy jobbra, aztán megint előre”. A mondat keserűen zúgott a lány fejében, és ha akarta volna sem rázza ki onnan, úgy ragaszkodott sejtjeihez. Az a fránya négyes, ami kezd az agyára menni, még ha rövid ideje is ismerkedett meg az öregúrral, hát akkor is. Egyébként nem is volt az ismerkedés, csak amolyan jövők-megyek odapöccintett felszavak. Az az ember hozzászólt, ő pedig hallgatta. Értelmetlen badarságokat fecsegett, ő meg bólogatott, mint egy szobakutya, na meg füleire szorította a kezeit. Talán, ha nem fordul hátra ... talán. De megfordult, és nincs mentség. Még akkor sem, ha szándék annyi volt benne, mint Napóleonban a jövődömondás.

Nyugi, nyugi, jól vagyok, most már minden rendben! Fél kilenc még csak, úgyhogy simán beérek. Egy frászt, hiszen nem megyek táncolni ma sem! A rúd megvár! Igen, úgy is unom már. Folyton a sok piától bűzlő pasit szagolgatni, pfff... Ja, a tapizásukat elviselni sem könnyű. Megzavarodtam. Hatalmába kerültem annak a sivítő izének. Ha nem vigyázok, rámtekeredik, rongyosra csavar, megfojt, majd plasztikselyembe csomagolt múmiaként vág bele a szemébe. Igen, ezt teszi velem, de előbb nekem kell tennem valamit...

Lucy épp a tornacipőjét bámulta, amikor megcsörrent valami a háta mögött. Egészen halkan, egy apró éjjeli csengő hangján. Dallamos, nevető, de mégis volt benne valami hátborzongató és túlvilági. Kedvelte a túlvilágot. Hite volt a szellemekben, és nem tagadta meg az élet többdimenziós oldalait. De ez a túlvilág most más, ez nagyon is valódi.

A hang bizony továbbra is szólt. Úgy, mint az imént, halkan, és egy Mercicsomagtartófedele alól. Nem messze tőle parkolt egy ezüst színű Mercedes, ami lehet, hogy ott sem volt, és csak a lány adrenalintól dagadó idegszállai látták teljes hosszában és szélességében. A fehér csikos virsligumijaival, a krómozott pálcikákon ücsörgő tükreivel, és az oldalán ékeskedő felirattal együtt. Így is szép volt. Mit szép, gyönyörű. A hatvanegy talán rajtszám, vagy az autó évjáratára utalhatott. Fekete ponyvateteje feszülve burkolta az utasteret, ahol piros bőr borította még a műszerfal napégette felületét is. Három, hatalmas mutatóval

szerelt díszműves kör nyújtott támpontot az autó bizonyos funkcióiról, mint a sebesség, üzemanyagszint és a fordulat.

Lucy közelebb lépett, hogy bekukkantson az oldalüvegen át a belső térbe. Olyannyira közel merészkedett, hogy az orra hegyével már-már megérintette az ablakot. – Semmi – motyogta, majd elnézett a kocsi fara felé, ahonnan a hang még mindig az előbbi dallammal érkezett. *A francba! Már megint! Szitkozódott, de hangtalanul. Kinyissam? Kinyitom! Nem, soha! Lucy, ne mondd, hogy soha! Ha megteszem, örökre bánni fogom, ha nem teszem meg, úgyszintén bánni fogom. Gondolkodj, gondolkodj már!*

Halk kattanással nyílt fel a csomagtartófedél, szinte észrevétlenül. A csengő erősödő zaja még elviselhetően kolompolt Lucy dobhártyáján. A lány pupillái kituskolták szívdárványhártyáit, és ettől úgy nézett ki, mintha két fekete gombot tűztek volna a szemgolyóira. A meglepetés felpörgette tudatát, a látása, szaglása és a hallása is erőteljesebben nyomult, mint valaha. Egyetlen pontra koncentrált, a Mercedes üresen tátongó csomagterére. Se csengő, se hulla, csak rémület volt. Összeszorult torkán átréselt valami nyüzsgés felét, de a helyzetén az mit sem változtatott. A csengő már harangként bűgött, és minden egyes ütésére az autó ezüst színű teste megrázkódott. A falak megelevenedtek. Szörnyű, sötét füst gomolygott ki a nyílásokból, és a hang csak erősödött tovább. Vér folyt a szürke mennyezetről, és a meztelen női test kések által szaggatott sebeiből is. *Rémautó! – kiáltott fel a lány elméje. Nem, nem, velem nem történhet meg! Kérlek, ne tedd!*

Lucy szempillái meg-megremegtek. Azon tűnődött, hogy ki merje-e nyitni a szemét vagy sem. Rövid idő múlva megszületett a döntés: *Megteszem!*

Jóleső fény szűrődött be a garázs szint bejárati ajtaján. Egy férfi lépett ki a felvonóból, hangosan köszönt, majd beszállt az autójába. Látszólag nyugalom volt. Néhány türelmetlen autós dudájának hangja szűrődött be az utca felől. A falakat díszítő graffitik békésen punnyadtak, és hirdették alkotójuk lázadó, harci szellemét. A lány nem ezt a képet várta. A borzalmat kereste mindenütt. Félelméből ébredve próbálta újjáértékelni életét. Nem értette, mi történt vele. Nem értette, hogy miként keveredtek össze a napjai, hogy ki volt az öregúr, hogy mit akart, hogy mi ez az egész egyáltalán. Megfordult az utca irányába, és elhatározta, hogy ha már dolgozni nem megy, akkor felkeresi Susan-t, és együtt beülnek valamelyik közeli bárba. Elfogyasztanak néhány pohár martinit, kibeszélik Roland dagadó izmait és cérnavékony hangját, meg Jane-t, a szakadt ribancot, aki elsőként ostorozza be a város új kanjait, majd jót röhögnek az egészen. Az ötlet jónak tűnt, és felvidította. Olyannyira, hogy a figyelme teljes mértékben elterelődött a garázsról. Jól is volt ez így. Már csak egyetlen apróság maradt hátra, de mivel megfogadta, hogy nem fordul hátra, így azt sem láthatta, hogy a felvonó melletti szellőzőn keresztül fekete füst áramlik, és egy sziluett bontakozik ki annak karmai közül.

Kilépett a járdára. Megütötte az este hűvös levegője, amiből gyorsan, hatalmasat szippantott, mintha életében többször nem érezhetné át ugyanezt.

Autók zúgtak el mellette, ő pedig mosolygott. Odaadta lényét a városi forgatagnak, és élvezte az összes felé áramló impulzust. Boldog volt. Már az sem érdekelte, hogy egyszer haza kell mennie, és útja majd a garázson keresztül vezet.

Erdődi Mária: Egy reggeli pillanat...

A kis házban ülök. Reggelizek.

A nyitott ajtón át a kertre látok. Kint fúj a szél.

Az almafán szélcseggő járja rendszertelen táncát.

A félhold aljáról két harangocska lóg vékony láncon. Közöttük egy csillag s erről egy másik láncon még egy harang.

Rozsdás...

Már így vettem. A bátyám kisfia szerint retró. Minden ami rozsdás, biztos régi, ezért retró.

Nagyot harapok a szilvalekváros kenyérbe, majd mohón kortyolok a tejeskávéba, ami édes-keserű ízt hagy maga után.

Közben felkapcsolta valaki a napot. Alacsony szögben furakszik sugaraival a kertbe, megvilágítja a szél útját. Innentől kezdve együtt komponálják a növények fényárnyék táncát, melybe a szélcseggő hangjai lopnak varázsos hangulatot. Bár a szél újra és újra beletúr a fa lombjába, kócolt frizurát készítve neki, két piros alma mozdulatlan figyeli az alattuk ficáncoló szélcseggőt.

A fa túloldalán magányos hintaágy.

A szél néha beleül, ettől ringani kezd lassan, előre-hátra, meg-megállva.

Távolabb, egy virágágyásban a trombitafa tövénél hajladozik a lila tátika, mintha csókot szeretne adni a szellőrózsa halványpiros szirmára.

És ott magasodik mögöttük egy állattá szelídített bokor.

Karcsú lábakon, kerekded formából emelkedik ki a feje, melyen két hosszú hegyes fülecske hívja fel magára a figyelmet. Bozontos farkába játékosan kapaszkodik a nyári szellő...

Ő a Struccnyúl.

Még fejlődésben van. Mondhatni, zöldfűlű.

Tavasszal ő az első, aki sárga kezeslábasban büszkén mutogatja magát, mint kifutón a legújabb divatot. Mint egy élőkép, melynek a haragoszöld tuják szolgálnak háttérként.

Most sűrű levélbundáját szellőzteti a szél.

A reggelim elfogyott.

Mosolyogva mentem ki a kertbe, egyenesen a struccnyúlhoz.

Körbejártam, simogattam s közben szépen kértem, jöjjön velem, sétáljunk kicsit a frissen nyírt, selymes gyepen.

Ám ő nem válaszolt... nem reagált kéréseimre.

Állt büszkén, helyét el nem hagyva. Kicsit durcásan végig néztem rajta... és akkor láttam meg,

hogy földbe gyökerezett a lába...

Így hát, örökre ott marad hűségesen kertem közepén... csodálatom tárgyaként.

Kalmár László Tamás - A varázslat kezdete

Jared Eastwood a párkányra hulló hópelyheket nézte az ablakon keresztül, kezei között egy forró bögre kakaóval ringatózott előre-hátra karosszékében. Órák hosszat üldögélt már így, és a várost nézte, a lassan fehérbe öltöző várost, fülében a nappaliból beszüremelő, frissen megrakott kandalló pattogó tűzének sercegő hangjával.

Szenteste volt. A tizenhárom éves Jarednek ez volt az, ami az ünnepet jelentette. Az otthon meleg kényelme a kinti zord hideggel szemben, ami nélkül mégsem lett volna a karácsony az igazi.

Amikor megszólalt az ajtócsengő, Jared azonnal feleszmélt, s rögvest talpra ugrott, hogy az ajtóhoz szaladjon és beengedje nagymamáját, aki ezen a karácsonyon vele és édesanyjával tölti az ünnepet, Eastwood papa nyári, korai eltávozása után.

Irena mama tökéletes kis idős hölgy volt, őszülő, derékig leérő fekete hajjal. Mindig mosolygós, életvidám asszony volt, aki imádta egyetlen unokáját, Jaredet. A fiú mindig elárulta neki a titkait, még a legkínosabbakat is, s Jared gyakran érezte úgy, jobban kötődik Irenához, mint a munkájának élő édesanyjához, Margarethez.

Akkor este az ünnepi vacsora kacsá után, egy száz égő gyertyacsonk és a karácsonyfa millió fénye mellett, letelepedett a fa mellé Jared és a mamája. Irena egy vaskos, megsárgult lapokkal teli, kopott könyvet helyezett az ölébe, s belefogott a mesébe...

Jared éjigérő fák sűrűjében állt. Az erdő madárdaltól volt hangos, a nap pedig fénycsíkokban tört magának utat a lombokon keresztül. Jared hitetlenkedve fordult hol erre, hol arra. Majd' beleszédült, ahogy mindent egyszerre akart látni. Aztán nekieredt egy kitaposott ösvénynek, keleti irányba. Lábai előtt virágok borultak szíromba, kitorve a zöld bimbók rejtekéből. Mámorítóan hatott rá a tölgyek közt megbúvó fenyők gyantailata. Egyre mélyebbre jutva a rengetegben azt gondolta, hogy csak képzelődik, amikor különös lényeket vett észre a fák között. A napfényben pompázó leveleken apró tündérek sűtkéreztek, az ágakon mókusok szorgoskodtak, majd' leszédülve a bogyókkal és dióval teletöltött kosaraikkal a hátukon, mert lassan őszbe fordul a táj, mit követ a hideg tél. Az ösvény mentén egy patak folyt, ami fölött egy gyökerekből összetákolt hídon két barna szakállas törpe hangoskodott, mintha veszekednének, bár Jared nem értette a nyelvüket, és ezt az egészet sem. *Csak álmodom... s nemsokára az ágyamban fogok felébredni.* – gondolta. Azon volt, hogy a törpék közé áll, ha verekedésbe fajulna a dolog, de a következő pillanatban már játékosan dörgölték bele

egymást a mohába. *Hogy lehet egy álom ennyire valóságos?* – kérdezte magától Jared, miközben a kezeire ragadt fenyőgyantától akart megszabadulni. Csak állt ott, és talpa alatt letört ágak, tobozok ropogtak. Lehunyta szemeit, s úgy döntött, enged az álom valóságának. Fülét betöltötte az erdő élete, tüdejéig hatolt a friss levegő. Homlokán érezte a nap egy halovány sugarának melegét, haját pedig langyos déli szellő karistolta.

- Elnézést! – szólított meg egy lecsüngő ág levelén terpeszkedő tündért. Szőke göndör fürtjei alól kikandikáltak hegyes fülei. Ám mintha az meg sem hallotta volna, mert nagy horkantások közepette aludt tovább, piros arcán a napnak egy aransárga vékony csíkjával.

- Elnézést! – próbálkozott ezúttal valamivel hangosabban, de a tündér egy szemrebbenés nélkül az oldalára fordult, s háttal a fiúnak, még erőltetettebb horkolással adta tudtul, hogy ő most pihenni vágyik.

- Hát, akkor nagyon köszönöm a semmit! De tényleg, sokat segítettél. – azzal Jared továbbállt. Keresztülgyalogolt a hídon úgy, hogy a két törpe észre sem vette, túlságosan lefoglalta figyelmüket a patak mederben úszkáló driádok báméskodása, akik között nem volt egy se olyan, amelyik ne lett volna megáldva természetfölötti szépséggel. Hajukban virágfűzért viseltek pitypangból és pipacsból.

- Te! – Jared egy fél pillanatig nem talált senkit maga mögött, majd a földre huppanva egy terebélyes tölgy ágáról bukkant fel a hang hordozója. - Ki vagy te? - nem lehetett tőle idősebb a lány, aki megszólította. Mellényszerű zöld ruhát viselt, ami egészen a térdéig ért, derekán megkopott barna övet. Oldalán kis tör csüngött, aminek hüvelye épp olyan fekete volt, mint fenéig leérő haja. Cipőt nem viselt, meztelen lábbal állt a déli nap melegítette füves ligetben.

- Szia! A nevem Jared, Jared Eastwood! -

- És hogy kerülsz ide Erdőszirtre, Eastwood? – kérdezte gyanakvón a lány.

- Gondolom, az ágyamban alszom, és ezt álmodom! – mondta Jared.

- Nem tréfálok... – vette fel a lány a komoly hangnemet - és azt kérdeztem, – majd itt megragadta kis törének markolatját - hogy kerülsz ide? Idegen nem teheti lábát Erdőszirtre! Csak ha nem...kém...Te Darkenmordot szolgálod?! – Jared úgy érezte, hogy a lány valami szerepjátékra akarja kényszeríteni. *Hát, – gondolt egyet – miért is ne? Belemegy a játékba!*

- Azt hát! – mondta fejedelmi meghajlással, - én vagyok az udvari bolond... – de mielőtt befejezhette volna, a lány töre a nyakára fonódott, beléfojtva a szót.

- - Héh! – szólalt fel meghökkenten Jared - én azt hittem, hogy játszunk! – bőrét súrolta a tör éles éle.

- Nem vagyok játékos kedvemben, bolond! – folytatta szúrósan a lány. Jared a következő pillanatban a lány meztelen lábára taposott. Az felsikoltott fájdalomában, s a fiú kibújva a kezei alól, az erdő felé menekült. Ágak szaggatták el ruháját, tövisek sértették fel ott, ahol csak érték. Jobb karjából

vér szivárgott, s szúrós fájdalom hasított belé, ahogy egyre mélyebbre jutva a rengetegben, hideg szél súrolta sebé. Egyáltalán nem tetszett neki ez az álom, s fel akart belőle ébredni. Nem olyan messzire meghallotta a lány hangját, de nem volt olyan közel, hogy kivegye a szavait is.

Egy völgybe ereszkedett alá, ahol már csak alkonyi fény pislákol. Dideregni kezdett. Két oldalt tölgyek sorakoztak oly sűrűn, hogy csaknem egybefonódtak koronáik. Az erdő idelent nyugtalanítóan csendes volt. Nem hangzott madárcsicsergés, se bármilyen nesz, egy árva lélek sem ólálkodott erre a környékre... Mert ez volt a druidák erdeje, akik csak az éj leple alatt merészkedtek elő. Amikor felragyognak a csillagok a sötét égbolton, ők nagy tüzet gyújtanak, s valami ősi nyelven kántálnak egy titokzatos Istenhez.

Jared egy vén tölgy törzsének kidőlve nyalogatta sebeit. Egyszerűen nem tudta megérteni, *hogyan lehet egy álom ennyire valóságos? Mert ugyebár, tündérek és törpék nem léteznek! És az a dilis lány sem, csak képzelődött.* Lehunyta szemeit, s az ágyára gondolt. *Túl hosszúvá nyúlt ez az álom, hadd ébredjek fel! Jöjjön el a reggel, hogy a mamámmal reggelizhessek karácsony reggelén!* Az evés gondolatára felkordult a gyomra. Amikor kinyitotta szemeit, az erdő körülötte teljesen sötét volt. Egy ág roppant a hátsója alatt, ahogy felült. Hirtelen egy bagoly huhogott mögötte, olyan közel, hogy Jared ijedtében talpra ugrott, és lebukfencezett a völgybe. Sajgó halántékkal tért magához, elmondott minden káromkodást, amit csak ismert, aztán egy lecsüngő vékony ágba kapaszkodva próbált meg lábra állni. Nem tett meg többet három lépésnél, amikor egy kiálló gyökérzetben ismét orra bukkott.

- Ezt nem... – morogta – ...hiszem el! – a szájából földet és fűvet köpködve. Esetlenül és botladozva bandukolt tovább abban reménykedve, hogy a következő pillanatban az ágyában ébred a felkelő nappal frissen, egy visszhangzó ásitással a szobájában.

Lakatos Ilona: Egy ember, aki nyomot hagyott maga után

Epilógus

A város az őszi díszpompájába öltözött. A fák kérges ágai mögött már a sárga és pirossá vált falevelek is megbújtak. A napsugár huncutul villant meg közöttük, megragyogtatva a színek pazarságát.

A délutáni forgalomban az autók, buszok átsuhantak a város főterén. A kis öregek csoportja is már lassan hazafelé készülődött. Boltokból, munkából igyekeztek hazafelé az emberek, néhányan megálltak egy-két szóra, de már mentek is tovább, a délután hamarosan már a szürkület homályába vész el.

Lassan baktatok én is, megfáradt testemet vonszolom, végül egy padra ülök le, csupán egy pillanatra. Egy idősebb férfi megy el előttem, kezében kis táskát

szorongat, lassan, de mégis határozottan lépked, ahogy tovatűnik sziluettje, egy régi emlék jut az eszembe.

1. fejezet

Nem nagyon vágyódom még emberek közé, édesanyám elvesztése még mindig fájoan sajog fel keblemben. Nehezen eszmélek fel, minden olyan sivár és üres.

Monoton a napok szürkesége, ahol tétován keresem a helyemet.

Unottan böngézszen a helyi újság híradásait, amikor tekintetem megakad egy programon, a helyi utazóklub Szlovéniáról tart előadást. Hirtelen felélénkülök, olyan keveset lehet tudni erről az országról. Éppen van még idő készülödni és már indulok is.

A házból kilépve a szomszédasszonyommal találkozom, szóba elegyedünk. Kiderül, éppen ő is oda tart. Kifejezi együttérzését, néhány szóval említi Édesanyámat, aztán témát váltunk, a klubról kezd mesélni. Szavai nyomán szinte felelevenedik előttem a klub élete, előadásai, egyre kíváncsibb leszek.

Szomorú és visszafogott vagyok, amikor hirtelen egy szikár, vékony testalkatú férfi lép elé, bemutatkozik és elkezd érdeklödni felőlem. Arca csupa mosoly és nagyon örül, hogy ott vagyok, kedves szavai átmelengetik a lelkemet, egy pillanatra el is felejtkezem a nyomásról, mely uralja napjaimat, átveszem sodró lendületét.

Barátok veszik körül, szinte elképzelhetetlen az a vitalitás, habitus és mozgékonytság, ami jellemzi. Teljesen felderít a személyisége. Az előadás lendületes és érdekes, olyan gyorsan eltelik az idő, sajnálom, hogy már a végére értünk.

Megismerkedem a többi klubtaggal is, jól esik közvetlenségük, egyenességük. Az idős férfiről kérdezek, kiderül a klub alapítója, vezéregyéniség. Egyre inkább felkelti az érdeklödésemet, van valami kimondhatatlan szomorúság a tekintetében, amely az empátiát, együttérzést jelenti számomra. Szimpatikus ember, olyan jellemvonások áradnak a személyiségéből, ami magával sodorja az embert, olyan, aki mellett nem lehet csak úgy elmenni...

Hazafelé még kérdezek róla, így tudom meg, hogy a család sok nehézség, hányattatás után került városunkba. Deportált lengyelekkel is kapcsolatba került, sorsukat a szíven viselte, az együttérzés, segítség életének fő jellemzője. Aki megélt az életében szenvedést, küzdelmet, fájdalmat, az tud nyitottá válni a többi ember kiszolgáltatottsága, nehézsége felé.

Örültem ennek a napnak, annak, hogy megismerhettem, fájó lelkemet kicsit felvirágoztatta.

2. fejezet

Gyorsan telnek a napok és észre sem veszem, de belekerülök a város mozgékony vérkeringésébe. Az élet úgy hozza, hogy megismerem a városvédő egyesületet is. Meglepődöm és örömmel veszem észre, hogy az utazóklubból megismert férfi is itt van. Otthonosan mozog az emberek között, mindenki ismeri. Előadása mélyen szíven üt, minden szaván áthatol városának, az embereknek a szeretete. Olyan lelkesen beszél, hogy szinte már látom is a gondolatai alapján a megújuló városunkat, amelyeket élénk szavai élénk vetítenek.

Most kezdem én is megismerni a városomat, azt a sok önkéntes, kimagasló munkát, amelyet önzetlen, tette kész emberek végeznek érte.

Barátok, ismerősök vesznek körül. Jól érzem itt magam, örülök, hogy része lehetek ennek a csoportnak is. Szinte mint egy ünnep, olyan minden összefövetel, méltósága, tekintélye van, hiszen azok az emberek emelik fel erre a magaslatra, akik a tagjai, akik rangot adnak tevékenységüknek. Jóleső érzés fog el, részese lehetek valaminek, ami egyszerre hétköznapi, de mégis felemelő és magasztos.

A központi ember azonban itt is meghatározó, szinte ámulok, hogy tud ennyifelé munkálkodni, hogy tud minden emberhez szeretettel és érzékenységgel odafordulni. Ez is egy szelete életének, munkásságának.

Az előadás végén odajön hozzám, érdeklődik felőlem, örül, hogy ott vagyok. Szinte mindig megérzi, hogy bánatos és szomorú vagyok, nem is gondolja, hogy szavai mindig mennyire felüdítenek, jól esnek, pedig csak egy ember vagyok a sok közül, akik körbeveszik.

Mindenre és mindenkire van figyelme, pedig már idős.

Sok fiatalban nincs ennyi lendület, lelkesedés, ami őt jellemzi.

Talán még nekünk is fel kell ehhez nőnünk, hogy sokoldalúságának megértői és részesei legyünk.

3. fejezet

Gyönyörű évfordulóra folyik a készülődés, a mi nagy öregünk 90 éves lesz. Nem is gondoltam volna, hogy így eltelnék az évek, hiszen kortalan volt, számomra mindig olyannak tűnt, mint a legelső napon, amikor megismertem. Töprengek, mivel lephetném meg, amivel kifejezhetném azt a sok szeretetet, törődést, amit kaptam tőle életem egyik legnehezebb pillanataiban, mivel tudnám kifejezni milyen sokat jelentett ez nekem.

Végül egy vers mellett döntök, hiszen a szavakba szedett rímekkel átadhatom számára megbecsülésemet, szeretetemet, gondolataimat, ami visszatükröződése mindannak, amit ő nyújtott a számomra. Az ünnep végén olvasom fel.

Meglepődik és látom rajta, hogy nagyon örül. Elteszi a kis papírt, melyre leróttam a sorokat. Tudja, hogy ezek őszinte és igaz szavak, látom a tekintetéből,

hogy a lelkéig jutottak el. Örülök, mert megértette, mennyire tisztelem és becsülöm őt. Az átélt betegség sem törte meg még, de már látszik mozgásán, a lendület kissé megfogyott. Szívemből kívánom, hogy még sok év őrizze meg őt számunkra. Eszembe jut, amikor egy alkalommal ismét a városunk szépítése volt az előadás témája, ahol ő egy lovas szobor készítését javasolta. Ötlete nem aratott tetszést egy ilyen kisvárosba... Aztán az anyagiak kérdései is. Méltósággal viseli az ellenvetéseket, én is elképzelhetetlennek tartom.

Félszegen ül tovább, mint egy sas, kinek a szárnya megtörött. Most ismét eszembe jut ez a pillanat, kicsit most is olyannak látom, mint akkor. De most megértem, hogy ő olyan ember, aki nincs korlátokhoz, helyekhez kötve. Ő olyan, aki mer és mert nagyot álmodni, követendő példa. Ő Csiky Iván, a szeretett Iván bácsi, aki nyomot hagyott a világnak, akinek érdemes és kell is a nyomdokába lépni, hogy tovább vigyük, mind azt a kimagasló, felemelő örökséget, melyet ránk hagyott.

Molnár Bernadett: Élet, avagy lassú léleksorvadás

Kinyitotta a szemét. Felkelt, de még nem ébredt fel. Kómásan elindult a kávéfőző felé, testébe koffeint kellett juttatnia, ha azt akarja, hogy elinduljon a nap és időben elkészüljön. Férje szeme még csukva. Őt majd fél óra múlva kelti. Kiült a kis panellakásuk még kisebb erkélyére, csodálva a napfelkelte gyönyörű színeit. Rágyújtott. Mélyen beszívta a tüdejébe érkező első adag füstöt. Nagyokat kortyolva kedvenc kávésbögréjéből, kivégezve az első szál cigarettát, felébredt. Rágyújtott még egyszer, mert a kávé, az íratlan törvény szerint mindig két cigis. Főleg a reggeli. A munkahelyére gondolt. Képtelen volt kizárni a negatív gondolatokat. Már előre a konfliktusokra, súrlódásokra gondolt, arra, hogy „...*vajon Kata megint olyan ingerlékenyen fog-e viselkedni?... Jutka megint olyan idegesítően fog-e köhögni egész nap? Timi vajon betartja-e végre a fogadalmát, és leáll végre a folyamatos cukorkaevészettel?*” A zacskó zörgése, mikor kolléganője körülbelül tíz percenként belenyúlkaált, felettébb bosszantotta Tamarát. A „szebbnél szebb” gondolatok pedig csak jöttek. „*Biztos megint tömve lesz a busz. Már megint nem lesz ülőhelyem. Nem hiszem el, hogy már vagy második éve járok ezzel a járattal, és egy kezemen meg tudom számolni, hogy mikor ültem befelé menet... Jajj, az az idegesítő vénasszony is mindig az előbbivel jár... Pedig ráérne, hisz nyugdíjas... Nem kell sietnie sehova. Munka után be kell mennem a boltba. Tamásnak természetesen ez túl megterhelő, pedig előbb végez.... Igazán megoldhatná.... Hétköznap mindig csak én vásárolok be... Biztos nézne egy nagyot, hogyha szatyrok nélkül jönnék haza... Ah, nem, mégse... Ezt én nem... Ma nem... Elegem van a konfliktusokból...*

Nem engedte őket szabadon áramlani. Inkább jó alaposan megrágta őket, majd ahelyett, hogy kiköpte volna, visszanyelte, újra szétroncsolva lelki békéjét. Férjét felkeltve bevonult a fürdőszobába. Sokáig nézte magát a tükörben.

Figyelme elsőként a szeme alatt sötétlő karikákra irányult. Majd következett az ívetlen szemöldöke, apró, alig látható szeplői, formátlan orra, átlagnál nagyobb füle, kifakult, festett haja miatti elégedetlenség... így ment ez végig, egészen a lábujjáig. Szinte minden reggel. Nem szerette önmagát. Néha, rosszabb pillanataiban elővette a több mint öt éves esküvői fényképeket. A fotókon mindig egy boldog pár, egy boldog, az örömtől kicsattanó menyasszony köszönt vissza rá. Most már csak ismerős idegeneket lát. A házasságában, az egész életében úgy érezte, semmi sem úgy alakul, ahogyan azt régen, nagy álmokat szövögetve eltervezte. *„Vajon egyszer minden tűz, minden fény, minden melegség egyszerre csak kihűl, elsorvad, elsötétül?”*

Üresnek érezte az életét. Házasságuk első évében, amikor még dúlt a szerelem, amikor még elnéztek egymás idegesítő szokásai, rigolyái mellett, a felhőtlen boldogság eltűntnek lett nyilvánítva. *„Talán a kisbabanevetés hiányzik a lakásból”* – vetődött fel néha a kósza gondolat Tamara fejében. Mielőtt találkozta volna Tamással, már tudta, hogy soha nem lehet saját gyermeke. Meddő. Ismerkedésük időszakában ezt közölte is a férfival, aki igazi emberként reagált a hallottakra. Tamarát szereti, nem azt a gondolatot, hogy utódot tud világra hozni. Határozottan kérte meg a nő kezét. Majd felfogadnak egy béranyát, mondta a férfi. Megbeszélték, de a tervből, házasságuk ötödik évében sem lett semmi.

Mint minden reggel, most is rohant a buszra. Nagy ritkán fordult elő, hogy időben elindult otthonról. A buszon természetesen megint állnia kellett. Hallgatta a vénasszony szokásos fülsértő hangját, az irodában Kata ingerlékenyebb volt, mint tegnap, Jutka pedig egy sóhaj kíséretében, elmormogva egy „majd holnap”-ot bekapta a nap első szénhidrátbombáját. A portás pedig mogorvábbnál mogorvábban lökött Tamara felé egy „viszlát”-ot, vagy valami ehhez hasonlót a munkaidő lejárta után. Természetesen elment vásárolni – elkerülve a konfliktust –, és egyedül caplatott fel a teletömött szatyrokkal több emeletet. Tamás már otthon volt és a telefonját bújtja. *„Szia”*, köszönt férjének egy hatalmas műmosoly kíséretében.

„Milyen napod volt?” – a tettetett *„minden a legnagyobb rendben”* a leghalálosabb hazugság, oly sok minden mellett. Belülről sorvasztja szét az ember lelkét. Tamara mindig úgy viselkedett, azt csinálta, amiről biztosan tudta, hogy a körülötte élő emberek szívesen látják. Hiszen a munkából megérkezve nem gubózkodott be a lakás egyik sarkába zokogva, hogy most mindenki hagyja békén. Nem. Már kisgyermekként megtanulta, mit is jelent *„színlelni”*. Betegséget, hogy ne kelljen iskolába menni, örömet, kíváncsiságot, jókedvet – ezzel boldoggá téve szüleit –, bánatot vagy sírást egy családbarát temetésén, akivel még csak nem is találkozott soha. Tudta, hogy mit várnak el tőle, mit érezzen, beszéljen és jelen pillanatban már azt sem tudta, hogy ki valójában és mik az igazi, saját érzelmei. Ha az egyik maszkot leveszi, kíméletlenül már ott van a másik, ezt eltávolítva még mindig ott van a következő a végtelenségig. Tamara tudta, hogy itt az ideje, hogy végre kezdjen valamit az életével. El kell

kezdenie *élni*. Férje semlegessége, ahogy ott ült a konyhaasztalnál és nem figyelt rá, bántotta. A „milyen napod volt?” kérdésre is egy vállrándítás kíséretében csak annyit felelt: „eltelt”, még inkább a sarokba bújásra ösztönözte. Mégis, mosollyal az arcán pakolt be a hűtőbe, majd csendben kivonult az erkélyre. Azt hitte, hogy ezzel maga mögött hagyhatja elsorvadt házastársi életüket. Persze, mindez csak elbújás volt.

Egy újabb reggel kezdődött. Tamara színdarabjának következő felvonása, ahol a jó szereplésért egy fakó élet válik még fakóbbá, ahol a lélek gerjesztett, fájdalmas sorvadása betegségbe torkollik. Nem kapott levegőt, az orra bedugult, egész teste fájt. Szípigva indult meg a konyha felé, ki az erkélyre, majd mire beért a fürdőbe, már végképp csak a száján kapott levegőt. A szokásosnál is nagyobb elszörnyülködéssel tekintett bele a tükörbe. Egy ismeretlen arc nézett vissza rá. Szemei megdagadva, orra vörösen, szája cserepesen jelezte, hogy szervezte egészségével valami nincs rendben. Péntek volt, így mégis elment dolgozni. Majd a két szabadnap alatt teletömte magát gyógyszerrel. Elnyomva a tüneteket, meg sem keresve betegsége valódi okát, vasárnap délutánra tényleg jobban lett.

Hétfőtől pedig minden visszaállt a régi kerékvágásba. Tamással napról napra egyre jobban elhidegültek egymástól. Mintha egy láthatatlan fal húzódott volna kettőjük között, amelyhez minden nap raktak egy-egy téglát. „*Valami nincs rendben....valami nincs rendben...*” Egyre erősebben vert gyökeret a gondolat Tamara fejében. Egyre többet gondolt erre reggelenként a fürdőszobában. Figyelte testét, amely az öt év alatt hatalmas átalakuláson ment át, megjelentek első ráncai, lapos hasa petyhüdt lett, egészségtelen életmódjának köszönhetően az elmaradhatatlan narancsbőr is kezdte otthonosan érezni magát a testén. Valami tényleg nem volt „rendben”. Tamara, mikor megtudta az igazságot, nem Tamásra volt dühös. Nem. Saját magára. Gondolhatta volna, hogy férje szeretőt tart. Léphetett volna. De nem tett semmit. A jelek megvoltak. Tamás egyre többet lógott a telefonján, már nem egymáshoz bújva aludtak el, mint régen. Bántotta, hogy ő nem tudja megadni házastársának azt, amit ez a nő igen. Harminckét éves volt, de hatvannak érezte magát. Mikor egyedül volt, vérző lelkének fájdalma erősebb volt mindennél. Zokogott, mint még soha. Képtelen volt abbahagyni. Utálta önmagát. Legszívesebben leköpte volna saját tükörképét. Nem hallgatott saját, belső késztetésére, amikor az felhívta a figyelmét, hogy változtatnia kell, mert „valami nincs rendben”. Többet nem is beszéltek róla. Úgy éltek tovább egymás mellett, mint két idegen. A bizalom csak egyszer játszható el.

Tamara már nem érezte otthonosnak kis lakását. Menni akart. El onnan. Fakó élete, múltja, megélt sérelmei nélkül.

Egy szerdai napon hazaérve a munkából, felment a padlásra bőröndért. Tamás már alig tartózkodott otthon. Egyedül volt. Elengedve ragaszkodását, félelmét a biztonság hiányától, szép lassan, megfontolt mozdulatokkal, a bőrönd megtelt. Egy új, talán boldogabb élet reményében. Magabiztosan ment ki a

lépcsőházba. Egy könnycseppet sem hullatott régi életéért, amelyet eldobni készült. Elfordította a kulcsot az ajtó zárában és többé nem nézett vissza

Pásztor János: ELŐSZÓ -FÉLE az „Önarckép helyett...” alcímű Pillanatosokhoz

Az emberek általában – pláne az úgynevezett gondolkodó szabadságszeretők – nem szívelik az önkényuralmat. Sokszor sokan küzdöttek és manapság is akarnak tenni a zsarnokság ellen. Én nem harcolok, hanem egyszerűen, itt és most egyetlen betűcserével azonnal nagy szerénytelenül véget vetek az Örkeny-uralomnak. Ez persze, hogy nem is igaz, csak(nem) viccelek. Tudom, hogy híres-neves tollforgatót érint az én kis szójátékom, akinek emléke előtt pl. Mácsai Pál is tiszteleg „Pistám...” című színelőadásával.

Örkeny ismerte József Attilát. Én nem, mindössze a legmélyebb érzésű zseniális írónak tartom. Örkeny István a lopott időben született rövid írásait (*Egypercesek*) munkahelyén az asztalfiókba rejtette a lebukás elől, míg hivatásos nem lett.

Én legfeljebb hivatlan írogató és publikálatlan vagyok, aki most éppen a véget vetéssel próbálkozik. Van, volt és talán lesz is vérzivataros kis hazánkban különféle vetés. Na de véget vetni? Van rá példa, hogy ez részben, kisebb-nagyobb eltéréssel lehetséges. Néhány a példák közül:

Történelmi tény, hogy katonák őrizték, szolgálták és védték a vége(ke)t. (Ők a rendőrség szlogenjének ihletői?) Előfordult, hogy vagy a várvédők adták fel, vagy az ellenség vetett véget az ostromállapotnak.

Más: van olyan a sport világában, hogy a bíró véget vet a küzdelemnek.

Közel jutottak Petőfi *Kurta kocsmájában* is a véget vetéshez. „*Végét vetik a zenének s hazamennek a legények.*” Igen ám, de ők nem véget, hanem végét vetik. És nem az önkény - pláne nem „az Örkeny” - uralomnak, hanem a zenének.

Megint más: Véget lehet venni a szabónál, aki aztán ruhát varr az anyagból, de véget vetni, azt nem lehet nála.

Régi szokás az ágyat (be)vetni.

Cigánykerekét vet, aki ügyes és nagyon örül valaminek.

Végképp lehetetlen és felháborító hülyeség véget vetni búza és más vetnivalók helyett?

Ha megtudják az én gyönyörű, erdős, hegy-völgyes, patakos-vízeséses, várral ellátott kis metropoliszomban, hogy valaki véget akar vetni, hát akkor jó esetben arra az emberre „oda se bagóznak”. Ők rendes, szorgos-dolgos „kisemberek”, szántanak, vetnek, öntöznek, gyomlálnak, betakarítanak, ahogy az a falusiakhoz illik. Másrészt viszont elég régóta rebesgetik, az okosan butító doboz is (amelyből az újfajta igencsak lapos) azt sugározza, hogy felgyorsult a világ. Ez esetben pedig mi is lehetne fontosabb teendő annál, hogy a „bő lére

eresztett", időt igénylő írásokat, de még az egyperceseket is meg kell kurtítani. Ez a kurtítás tulajdonképpen emberkímélő tett.

Hát én íme, vállalkozom erre a rendkívül aktuális feladatra. Bármiféle külső kényszer, buzdítás és dotáció nélkül. Csak úgy, magamtól.

Hahó, emberek! Megszülettek, itt vannak, az *Egypercesek* nyomában és után, egyszerűen és röviden szólva a *Pillanatosok*! Mert, ahogy mondta valaki: „*Az élet olyan, mint nyáron a baromfiudvarban a kisgyerek ruhája. Rövid és (tyúk)szaros*”. Ezért hát legalább mi felnőttek igyekezzünk és próbáljunk tisztában lenni. Mivel is? Most éppen azzal, hogy hogyan próbáljuk magunkévá tenni a *Pillanatosok*-at.

Tessék, a használati javaslat: ízleld gyorsan, határozottan! Emészd lassan, megfontoltan! Mellékhatások nélküli bevitt kíváncsúság szeretettel és hihetetlen tisztával a nyájas olvasónak. És a nyájatlannak is! Továbbá ne felejtsük: „Ki az irodalmat nem szereti, az nem biztos, hogy rossz ember!”

Pásztor János: Pillanatosok

Önarckép helyett arctalan - vagy arcátlan?- önképek

Amikor édesanyám lélekemelő érzékenysége és édesapám kíméletlen szorgalma képes jó arányú ötvözetet alkotni bennem, akkor érzem magam szerencsésnek és igazán boldognak. Többől vagyok így-úgy valamennyire összerakva. Egy darab(ban) ember. Szűkítve-sűrítve és szerénytelenül: sajátosan gondolkodó képiro vagyok. Nem akarok háborút. Békét kívánok. Csakhogy meg kellett tanulnom, a békeakaratnak is – a háborús pusztításokhoz képest nem tudom, hogy mekkora, de – hatalmas az ára és vannak szép számmal halálos áldozatai is. Engem mindig mélyen érint és szíven üt a szerelem. A politika meg pofán.

Én akkor is megcsaltam életem aktuális párját, ha nem csaltam meg, mivel rajta kívül régtől létező szerelmem a művészet, amitől mindig is megittasodtam. Az ittas férfit pedig nem szíveli a nő. Azt meg végképp nem, hogy rajta kívül más is van párja életében. Így hát egyetlen hűséges társam maradt; a régtől létező.

„*Mindenki sáros.*„– tartja a mondás. Vajon miért gondolja úgy sok ember, hogy a gengszter és a politikus a legsárosabb?

Szentnek tartom a politikusokat. – mondja valaki. Legalább is abból a szempontból, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze. Én meg úgy vagyok velük, mint azzal a pappal, aki vizet prédikál és bort iszik.

„*Mindenki másképp nem normális*”. Vannak, akik ezt nem, vagy nem így tudják. Nem baj. A gond ott kezdődik, amikor több hasonlóan nem normális normálisnak kiáltja ki magát. Innen kezdve ők az irányadók, ők a diktátum. És ettől a pillanattól az összes többi másként nem normális alárendelt,

megszégyenített, nyomorba taszított, hülyére vett és üldözött lesz. Én mégis szeretnék másként nem normális maradni. Nem akarok hasonló normálissá változni. A német tömören mondja: „*Leben und leben lassen*”.

„*Szegénységi bűnözés*”. Ha jól értem, ez azt jelenti, hogy a szegények közt vannak, akik más tulajdonát, egyebét veszik el. Csak ők? Nem egy mese arról szól, hogy a gazdag ember irigy, gonosz, kihasználja, sőt kirabolja a szegény embert. Ilyen csak a mesékben van? Alapvető szükséglet az evés-ivás és... Van nő, aki ideges lesz, ha nem ehett kellő időben. És van férfi, aki akkor lesz ideges, ha nem ihat számára eleget. Ezzel az elosztással lehet a baj?

„*A jóból sosem elég*”. „*A jóból is megárt a sok*”. Hol az igazság? (Tudjuk, meghalt Mátyás...).

Olyan egészséges vagyok, mint a fityma. Bocsánat! Összetévesztettem; mint a makk.

„*Éhes disznó makkal álmodik*”. Felháborító! El kéne törölni ezt a mondatot még jobban, mint a politika a szegénység szót. Ilyen ocsmány, nőket alázó szexuális mondatot! Mert ugye az „álmodik” a vágyat jelöli. Makkot kíván, mert éhes. Na de finoman szólva négy lábú háziállatnak titulálni a nőt?! Ez skandalum.

Hatalmas amplitúdókkal működsz – mondta rám egy elhervasztott szerelemem virága. Igen, a művész Adyval szólva „*Fel-feldobott kő*”. Magasba száll és a mélybe zuhan. Mert vállalja önmagát.

Nagyon lábra kapott az „*én úgy gondolom*”. Gyakran használják olyanok is, akiknek egyetlen mákszemnyi önálló gondolatuk sincs.

A bárkire-bármire tapadás szerintem maradjon a piócák dolga. Undorodom tőlük. Az emberben és így a politikában is sok az állati vonás. Ilyen pl. a marháé, aki mások gondolatán kérődzik, azokat bőfögi fel.

Úgy vagyok, mint sokan mások is, nem szeretek magamból bohócot csinálni. Azt meg pláne nem bírom, ha mások akarják a csörgősipkát a fejembe húzni.

Ha igaz, hogy a művészek züllöttek és erkölcstelenek, akkor - ebben az értelemben- az emberek nem csekély része művész.

Döntésképtelenségem, avagy lustaságom legfőbb bizonyítéka, hogy sem nőre, sem alkotómunkára nem tettem fel feltétel nélkül a teljes életem. Hol egyikhez, hol a másikhoz vonzódtam és kötődtem erősebben. „Nem megy minden egyszerre”. – takarózom a mondással. Egy sokat olvasott, intelligens, szellemes, izgalmas és titokzatos nő ezzel kapcsolatban azt mondta rólam: „óvatos duhaj”.

Mennyire alkot egységet és mennyiben különbözhet az ember teste-szíve-lelke? Gárdonyi Géza sírfelirata Egerben: „Csak a testem”. Vannak, akik nem-vagy félreértik ezt a mondatot. Sajnálom őket. Chopint Franciaországban temették el, de a szívét kívánságára átcsempészte a lánytestvére Lengyelországba a zeneszerző szülőfalujába.

Igazán az elérhetetlenért érdemes küzdeni. Ha ezt tetted és sikerült elérned

a lehetetlent, tiéd lett a csodálatos nő, nagyszerű alkotás került ki a kezed közül, akkor menetrendszerűen jön az alkotói válság.

Van, ki készen kap autót, lakást és sok minden mást. Családi házban él, sokat utazik, saját gondolatok helyett panelekből építkezik.

Közös történetünk addig tartott, míg énünk szerint éltünk. Szerettük egymást egymás előtt meg után tán közben is mást és mást.

Úgy érzem, soha el nem múlik kapcsolatom a földi életen túliakkal. Onnan is legfőbb lelki támaszom édesanyám. És ráadásul a Jóisten. Nem egyszer kisegítettek a nagy bajból. Az életnél csak egy, mi valóságosabb és ismeretlenebb: a halál. Amíg el nem jön. A halál – merem remélni – nem kapkod, ráér, hiszen oly sok kuncsaftja van. Én meg nem akarok ez ügyben sem az élre tolakodni. A halál sokféle lehet, ahogy az élet is. Boldog, várva várt, megváltó, küzdelmes, váratlan, gyűlölt és szeretett.

Felíratom: Meghaltam, mert sok, vagy kevés voltam az életnek.

Pásztor János: Karácsonyi roller

A házi áldás alatti polcra egymás mellé-mögé tette az emléktárgyakat.

A kicsike, fehér ormányát felfelé tartó szerencse elefántot, nagyanyja labdacsból parfümöt fújó érdekes formájú üvegcséjét, a medjugorjei Mária-emléket, a tengeri csillagot, nagybátyja háromágú gyertyatartóját, a szép üvegfestményt, melyet egykori szerelmétől kapott és a serleget, egy réges-régi városi rollerverseny első díját.

Csalódott volt, amikor átadták neki, mert a többiek jutalma csokoládé volt, ő pedig csak egy nem is tudta mire való micsodát kapott.

A kétrészes serleget édesanyja őrizgette, alsó felében maradék cernagombolyagokat és picike gombokat tartott. A tárgyak túléltek az embert. És emlékeket bújtatnak.

Ujjai közé fogja a lapított vietnámi kalapra hasonlító rész tetején a fekete, tojásformájú fafogantyút és megemeli a serleg fedelét. A kinyíló serlegből, mint dugójavesztett palackból a dzsinn, mint csodalámpából a felgomolygó szellem, úgy törnek elő az emlékek. Annak az emlékezetes karácsonynak a képei, hangja és illata, amikor első rollerét kapta. Karácsonyi roller. Nem furcsa ajándék? De hát a Jézuska ilyen jólélek. Ha egy kisgyerek nagyon szeretne valamit, azt ő teljesíti. A kisgyerek pedig nagyon szeretett volna egy rollert. És nagyon szerette a szüleit, akik akkor még együtt voltak, még nem váltak el.

Egy nagyon régi, nagyon vastag falú emeletes ház szoba-konyhás lakásában éltek akkor hárman. A várakozás hangtalan fohásza töltötték meg a konyhát, amely egyben a lavóros fürdőszoba is volt és az apa hatalmas szabásasztalának is helyt adott.

Lélekviszafogottan kellett várni az ünnep kezdetét!- így értelmezte

szülei intelmét a kisfiú. Elképzelhetetlen messzeségből, a mennyországból suhan hozzá hamarosan a Jézuska-tündér. Úgy gondolta, hogy olyan mesebeliféle a Jézuska, ő maga a titok. Láthatatlan, de tündér alakban megjelenhet a jó gyerekeknek és ajándékot is küld. Közeledtét csilingelő csengettyűszó jelzi.

Ha már földre szállt a mennyországból, akkor az is lehet, hogy először más gyereket ajándékoz meg. Türelmesen várni kell, amíg megérkezik.

Először csak valami gyanús neszféle hallatszott. Igaz, hogy nem fentről az ég felől és nem a konyhaablak, sem a szobaablak irányából, ahonnan várható lett volna érkezése. Nem. A gyanús hang az emeleti folyosó túlsó végéről hallatszott. Onnan, ahol a Németék laktak.

A nesz léptek hangjává formálódott és csilingelősbe keveredve közeledett. Kisvártatva nyílt az ajtó. És furcsa, tarka szárnyas öltözetben belépett a szomszéd nagylány a Német Ili. Álruhát vett fel, ami alól kilátszott a bumfordi cipője. A meglepett kisgyerek hangot is adott észrevételének. Titkokkal teli, csillogó, ünnepélyes könnyedség helyett egy nehézkes, bakancsos, földi álcát kapott, aki sikertelenül próbálja jellegzetesen érces hangját és öltözetét átváltoztatni. Hol van a légiesség emelkedett, csengőn kedves, finom hang? Hol a csoda, a földre szállt angyal, akit annyira, de annyira várt a kisgyerek? Hihetetlen csalódás! Sejtelmes megfoghatatlanság helyett az ismert hétköznapi valóság érkezik. A csodavárót könnyen érheti csalódás.

Szülei meglehetősen bizonytalanul és tapintattal igyekeztek meggyőzni, hogy a Tündér valódi volt és nem a szomszédlány. A szobába hívták gyerekeiket, ahova eddig nem volt szabad bemennie.

És láss Csodát! Ott várta a jó illatú ünnepélyesség, a csillogó karácsonyfa. És mellette a roller! A legemberibb anyagból készült, fából. Fa fogantyúkkal és a fakerekekre tekert, haladást puhító gumikkal. Megkapta a hön áhított, a legfontosabb, a legjobb és persze a legszebb, legkívánatosabb dolgot a világon, a rollert. Nagyon örült. Pedig jó ideig csak odabent a házban használhatta, hiszen odakint tél volt.

Már régóta tudja, amit akkor a kisgyerek legfeljebb sejtetett, azt, hogy vágyai elérésében a kívánságtolmácsoló tündéreken kívül a szülei hatékonyan közreműködtek. Szülei, akik talán tudomásukon kívül a legeslegnagyobbval ajándékozták meg gyermeküket.

Azzal, hogy együtt volt a család azon az emlékezetes karácsonyon.

Ők ketten újra együtt vannak ott, ahonnan a Jézus-tündér érkezett. Emlékükkel segítenek immár idősödő, felnőtt gyermeküknek. És intelmeikkel: Soha ne add fel a vágyaidat, higgy a csodákban és az emberekben! Elérheted, amit nagyon szeretnél! És mindig van, aki segít!

Somogyi Csaba: Buszokról

Vigyázzunk a szerelemmel, mert olyanok, mint a buszok. Menetrend szerint közlekednek, de késhetnek, vagy korábban is jöhetnek. Az ember képes felszállni olykor több rossz buszra egymásután. Kamaszkorban a Gimnázium, Ballagás, Érettségi és a Meleg Nyarak buszok közlekednek a leggyakrabban, amik jó esetben is két-három évig szállítják az utasokat. Utána a Munkahelyi és az Egyetemi buszok a legzsúfoltabbak, mindenki ott keresi a helyét. De mindig rossz székre ülnek le.

Ekkor az ember képes azt gondolni, hogy már elment a busza, vagy éppen elég messze van. De van olyan is, aki egyáltalán nem hisz ebben a dologban és egymaga ácsorog a buszmegállóban.

Amint azt érezzük, hogy a busszal rossz irányba haladunk, nyomjuk meg a leszállásjelzőt és szálljunk le! A buszon egyszerre csak két ember fér el egymás mellett, vigyázzunk, sose ültessünk egy harmadik személyt magunk mellé.

Vigyázzunk a felszállásokkal, mert könnyen rossz buszra szállhatunk fel, rossz székre ülhetünk le és rossz jeggyel utazhatunk. Mindenki életében eljön az a pillanat, amikor érzi, hogy melyik az a busz, amelyik csak egyszer fog megállni, az utolsó napon.

Somogyi Csaba: Anyám

Anyám, van egy történetem az unokádról. Arra kérek, hogy ne sírj, mert nagyon aranyos dolog történt tegnap. Zsófi tegnap elég korán kelt. Rengeteg kérdése volt. Megkérdezte, hogy miért Zsófinak neveztük el őt, mert ő nincs kibékülve ezzel a névvel, mivel az óvodában van több Zsófi is. Sőt a játszótéren és a játszóházakban is elhangzik más anyuka szájából. És azt mondta, hogyha nagy lesz, megváltoztatja.

Elmondtam neki, hogy a nagymamája után kapta a nevét. Elmeséltem, hogy mennyi törődést kaptam az ő mamájától. Elmeséltem, hogy mennyit virrasztottál, amikor lázas voltam és betegen aludtam. Elmondtam neki, hogy mennyi játékot játszottál velem és azt is, hogy nem restelltél elmesélni egy mesét többször, csak mert azt akartam minden elalvás előtt tőled hallani. Azt is mondtam neki, hogy amikor miattam kellett kifesteni a konyhát - csak mert összefestettem temperával- akkor nem szidtál meg, nevetve elmagyaráztad, hogy azért hoztál nekem papírt, hogy arra fessek. Egy percig nem voltál mérges rám, hisz tudtad, hogy gyerek vagyok, és nem direkt csinálom. Zsófi ezeket nem nagyon értette. Tenyerébe tette az állát és próbálta követni a mondandómat, de csak arra jutott, hogy most már végképp nem érti. Próbáltam neki elmagyarázni, hogy a nagymamája miatt lehetek boldog anyuka. Boldog anyuka, akinek boldog kislánya van. Azt is próbáltam elmagyarázni neki, hogy az első szerelemnél és az

első szerelmi csalódásnál a te válladon tudtam magam kisírni. Ha rossz jegyet hoztam haza, akkor nem dorgáltál meg, helyette megígértetted velem, hogy javítsam ki, amint tudom. Nem engedted el mindenhova, de mindig ott voltam, ahol szerettem volna lenni. Mindig volt egy kedves szavad, ha éppen elrontották a kedvem mások.

Az ölelésed sokszor gyógyír volt a világfájdalomra, és a homlokomra adott puszik erőt adtak a holnaphoz.

Mikor már itt tartottam, hogy elmagyarázzam Zsófinak, hogy miért a nagymamájáról neveztük el, akkor beláttam, hogy nem ez az a pillanat, amikor teljesen megérti. Még óvodás, bár lassan iskolába megy. Végül annyit mondtam neki, hogy azért lett Zsófi, mert úgy szeretem őt, mint, ahogy te szeretted engem. Úgy éreztem, ezt minél előbb meg kellett osztanom Veleddel. Úgy tervezzük, hogy kijövünk Zsófival hozzád, mihelyest iskolás lesz. Bemutatom neked. Magadra fogsz benne ismerni, mert a mosolyotok közös. Neked is felhúzódott az orrod pizsén, amikor nagyokat neveltél.

Jaj, anyám, mondtam, hogy ne sírj.

Elővettem az esernyőt. Anyám fölé tartottam. Álltam még egy kicsit. Megkondult a harang. Hatot ütött. Eszembe jutott, hogy kislánként mindig hatra kellett hazaérnem. Most már nagylány vagyok, és ugyanúgy itthon vagyok hatra. Látod anyám, sohasem késtem és most sem. Apu is hiányol, holnap kijön hozzád. Mindig azt hajtogatja, hogy nagy a csend a szobában. Csak Zsófi tölti meg étellel, ha meglátogatja.

Hétvégén hozok tulipánt, most nyílik. Tudom, hogy a kedvenc virágod volt. Képzeld, Zsófinak is.

Somogyi Csaba: A cetli

A hűtőn egy cetli lógott. A lány levette és elolvasta.

Elmentem itthonról. Elegem volt belőled. Mindig becsaptál.

Sokaknak odavettedél, szinte szájukba tömködtél. Úgy gyömöszöltek, hogy már fájt a közömbösséged. Ajkukra tettél, szívükbe rejtetted, karjukba zártál. De egyik sem jelentett neked semmit. Én próbáltam szeretni, de nem hagyta, csak erőltetted. Torkomon nyomta le a szégyent.

Éjszakákra zártál ki a szobádból azok miatt, akik már nem jelentenek semmit egy éjszakánál többet. Még annyit sem. Akkor én mit jelentettem? Semmit?

Hónapokat kuksoltam csendben, de volt, hogy napokon át csak hajtogattál. Minden felesleges volt, mint utólag kiderült.

Még mielőtt felemeled a telefont, hogy elmondd, hogy mennyire vársz haza, elmondom, hogy ne tedd.

Nem mennék haza, ha hívsz. Megértem, hogy voltak nehézségek az életedben, de hidd el, hogy nekem most nyugalom kell. Kérlek, hagyj békén.

Amikor meg kell jelennem, ott leszek, mert ezek után is számíthatsz rám. Kívánom, hogy már csak egyszer kelljen megjelennem ajkadon és onnantól már jóba leszünk, amíg meg nem halunk.

De lásd, hogy mennyire szeretlek, elmondom a nagy titkomat. Ne te kérd, hogy menjek, inkább várd meg, hogy engem hívjon valaki melléd. Ne te adj nekem otthont, hanem várd meg, míg ő teremti meg nekünk. Ne dobd magad oda, várd meg, míg téged kér és nem a tested. Ne görcsölj mondatokon, várd meg, míg azt veszed észre, hogy már kimondtad rég.

Ne akarj karok közt lenni és csókolni rögtön, várd meg azt a pillanatot, ami ellen nem tudsz már visszakozni. A legfontosabb, hogy sose keress, mert sok olyat találhatsz, akivel csak az időt fecsérled, helyette várj úgy, hogy nem várod, mert tudod, hogy egyszer jönnie kell.

Ne akard, úgy nem lesz. Várj és megteremtődik, baráti üdvözlettel: az igaz szerelem

Tartalomjegyzék

Molnár Margit (1. helyezés)	
A Fekete Gyémánt	4
Varga Rebeka Andrea (2. helyezés)	
Sam nem beszél!	7
Kisprumik Anita (3. helyezés)	
Fejezetek egy manó naplójából -	
Erdei utazás	8
Kovács Gergő (3. helyezés)	
Boldogságdonor	14
Mórocz Károly	
Emlékszem... (különdíj)	21
Antal Zsolt	
Holdtündér	26
Ne nézz hátra!	28
Erdődi Mária	
Egy reggeli pillanat	33
Kalmár László Tamás	
A varázslás kezdete	34
Lakatos Ilona	
Egy ember, aki nyomot hagyott maga után	36
Molnár Bernadett	
Élet, avagy lassú léleksorvadás	39
Pásztor János	
ELŐSZÓ -FÉLE az „Önarckép helyett...”	
alcímű Pillanatosokhoz	42
Pillanatosok	43
Karácsonyi roller	45
Somogyi Csaba	
Buszokról	47
Anyám	47
A cetli	48

FELELŐS KIADÓ:

BUDAI LÁSZLÓ

Készítették:

BUDAI LÁSZLÓ, ÉLTETŐ ERZSÉBET, GYÖRGY JUDIT,
RŐHRI BEATRIX

A felhasznált grafika Mészáros Imre alkotása.

A „Hagyj nyomot a világnak!” című pályázatra
beérkezett

művekből verses összeállítás is készült.

THURY-VÁR NONPOFIT KFT - KRÚDY GYULA VÁROSI KÖNYVTÁR

2015

Kívül az időn, 1994

